

“We waren gewoon een vriendengroep die blauw ging dragen”

Jeugdbendes naar Amerikaans model in Nederlandse steden en op Curaçao

Marion van San

Catharina van Bentum

RISBO, Research-Training-Consultancy
Erasmus Universiteit Rotterdam
Willem Pompe Instituut
Universiteit Utrecht

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	iii
Hoofdstuk 1 Inleiding	5
1.1 Jeugdbendes	5
1.2 Op Amerikaanse <i>gangs</i> geïnspireerde jeugdgroepen in Nederland	9
1.3 Jeugdgroepen in Amsterdam	10
1.4 Onderzoeksvragen	14
1.5 Methode	14
Hoofdstuk 2 'Crips' en 'Bloods' in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag	17
2.1 Inleiding	17
2.2 Jongeren die gangsymbolen dragen	18
2.3 Verslagen van huisbezoeken door buurtregisseurs	19
2.4 Verhoren van verdachten	20
2.5 Bedreigingen, berovingen en afpersingen door 'Crips' en 'Bloods'-leden	21
2.6 Beroving van Peter	21
2.7 Beroving en bedreiging van Mark en Edson	22
2.8 Bedreiging en afpersing van Tim	23
2.9 Mishandeling en bedreiging van Anton	23
2.10 Kinderen en de <i>Bloods</i>	25
2.11 Afgewezen vriendjes	25
2.12 Onder druk gezet door een gang	26
2.13 Wanhopige moeders	28
2.14 Slotbeschouwing	29
Hoofdstuk 3 Bendeleden aan het woord	31
3.1 Inleiding	31
3.2 Twaalf bendeleden	31
3.3 ' <i>Gangbangers</i> ' in Nederlandse grote steden	32
3.4 Slotbeschouwing	40

Hoofdstuk 4	Groepsvorming op Curaçao	43
4.1	Inleiding	43
4.2	Zoektocht naar jeugdbendes	43
4.3	Gesprekken in de Bon Futuro gevangenis	45
4.4	Gangleden aan het woord	45
4.5	Slotbeschouwing	51
Hoofdstuk 5	Conclusie	53
Literatuur		57

Inleiding

1.1 Jeugdbendes

Over jeugdbendes zijn boekenkasten vol geschreven, maar toch zijn niet alle auteurs het er met elkaar over eens wat een jeugdbende precies is. Een veel gebruikte definitie is die van Klein en Maxson (1989). Volgens deze auteurs kunnen groepen worden gezien als jeugdbendes 'wanneer de verzameling jongeren door de omgeving wordt gezien als een groep, zij zichzelf zien als een groep en voor wie criminele handelingen belangrijke activiteiten zijn, die hen met politie en/of buurtbewoners in aanvaring brengen'.

De criminaliteit die jeugdbendes plegen is over het algemeen te kenmerken als geweldscriminaliteit. Uit de Amerikaanse literatuur blijkt dat door de jaren heen de *modus operandi* van daders van geweld echter aanzienlijk zijn veranderd. Terwijl de bendes uit de jaren vijftig en zestig nog klassieke krachtmetingen hadden met messen als wapen, vallen in de jaren negentig steeds vaker slachtoffers bij 'drive-by shootings' met automatische wapens (Spergel, 1990: 190 en 211). Bovendien wordt verwacht dat leden zich voortdurend voor de *gang* inspannen en dat zij zich bezig houden met *gangbanging*. Dat betekent dat leden moeten zorgen voor inkomsten, graffiti aanbrengen om hun territorium af te bakenen of met geweld aanvallen op de eigen *gang* wreken (Van Gemert 1995:). Er bestaan dus in ieder geval een reeks regels waaraan leden zich moeten houden. Nieuwe leden, maar ook degenen die reeds tot de groep behoren, moeten zich bewijzen door delicten te plegen. Zonder dat te doen kan men geen lid zijn en degenen die zich eraan trachten te onttrekken worden met sancties geconfronteerd. Daarnaast is belangrijk dat bijna alle delicten in groep worden gepleegd (Van Gemert, 1998).

Ook in Nederland is er de laatste jaren veel aandacht besteed aan het bestaan van jeugdbendes. Opmerkelijk daarbij is dat in het begin van de jaren negentig diverse auteurs (Sansone, 1992; Werdmölder, 1990) ervan uit gingen dat er zich in Nederland bendes hadden gevormd. De laatste jaren zijn onderzoekers (Bovenkerk, 2001; De Jong et.al., 1997; Van Gemert,

1995,1998) veel terughoudender om de term jeugdbende in de mond te nemen. Zo zijn zij het erover eens dat er wel sprake is van op Amerikaanse *gangs* geïnspireerde jeugdgroepen, die vaak symbolen ontleen aan bendes uit de Verenigde Staten, maar dat het te ver gaat om ook in Nederland van bendes te spreken.

Een van de auteurs van het eerste uur die schreef over jeugdbendes in Nederland was Sansone (1992) die onderzoek deed naar Surinamers in de Amsterdamse Bijlmermeer. Hij beschreef hoe Surinaamse jongens (15-18 jaar) tussen 1975 en 1982 in Amsterdam twaalf tot vijftien jeugdbendes vormden. Ondanks de associatie die de term 'bende' oproept met een goed georganiseerde misdaadorganisatie, waren deze bendes echter los georganiseerd. Elke jeugdbende bestond uit twintig tot tweehonderd jongens en omvatte meerdere, kleinere groepen. De jeugdbendes kenden echter geen strakke hiërarchie. Er was gewoonlijk wel een charismatische leider, meestal een wat oudere jongen met enige ervaring in de kleine criminaliteit. De leden konden slechts in enkele gevallen herkend worden aan een kledingstuk als een pet of een jack. Slechts enkele bendes of delen van bendes hadden met kleine criminaliteit te maken. Er waren geen toetredingsrituelen behalve meedoen in bendegevechten of met kleine criminaliteit. Elke bende had zijn eigen territorium dat werd verdedigd tegen andere groepen en dat werd afgegrensd door het schilderen van de naam of het symbool van de bende op de muren. Soms was de verdediging van het eigen territorium belangrijker dan de etnische solidariteit. Het was dus niet zozeer blank en zwart die tegenover elkaar stonden maar vaak werd er een 'machtsstrijd' tussen wijken uitgevochten (Sansone 1992: 159).

Wermölder (1990) deed aan het eind van de jaren tachtig onderzoek naar Marokkaanse jongeren in Amsterdam. Hij wees erop dat er binnen de groep waar hij onderzoek naar deed wel degelijk sprake was van hiërarchie en dat er daarnaast ook een leider aan te wijzen was. In zijn studie refereerde hij aan de Amerikaanse literatuur over *gangs* en nam de term jeugdbende in de mond wanneer hij sprak over de groep die hij had onderzocht. Op de analyse van Wermölder is veel kritiek gekomen. Zo stelde Junger (1993) bijvoorbeeld vast dat Wermölders suggestie als zou het hier om een hechte groep gaan verkeerd was. Zij wees er bijvoorbeeld op dat er binnen de groep veel sprake was van wantrouwen en dat er voortdurend ruzies waren. Om die reden kon er volgens haar niet worden gesproken over jeugdbendes. Het al dan niet bestaan van vertrouwen en de aanwezigheid van hechte vriendschappen binnen jeugdgroepen is trouwens een regelmatig terugkerend thema in de literatuur over bendes. Van Gelder (1992)

bijvoorbeeld kwam op basis van zijn onderzoek naar groepen Marokkaanse jongeren tot de constatering dat er geen hechte vriendschappen bestonden tussen deze jongens, waardoor er volgens hem geen sprake kon zijn van bendes. Ook wanneer werd gevraagd naar de omgang met andere jongens bij illegale activiteiten en druggebruik, bleken deze jongens niet in hechte verbanden te opereren. Van Gelder verzette zich daarom tegen de overheersende beeldvorming als zouden gemarginaliseerde Marokkaanse jongens jeugdbendes vormen. Hij hanteerde de impliciete veronderstelling dat jongens hechte vriendschappelijke banden moeten hebben om van een groep of jeugdbende te kunnen spreken. Van Gemert bracht hier tegenin dat de Amerikaanse gangliteratuur laat zien dat vriendschap onder gangleden zeker niet overschat moet worden en dat het bovenal uit eigenbelang is, dat jongens zich bij een *gang* aansluiten (Van Gemert 1995b: 300). Ook uit andere studies is gebleken dat de relaties tussen de leden van een bende niet vriendschappelijk of hecht hoeven te zijn, maar dat er tussen gangleden vaak een duidelijk gebrek aan affectie en onderling vertrouwen is. De auteurs verklaren dit verschijnsel uit de condities voor het ontstaan van bendes: zij ontstaan niet door gedeelde positieve waarden of doelen maar door gedeeld gebrek, zoals armoede, sociaal disfunctioneren etc. (Driessen et.al. 2002: 172).

Van Gemert (1995) deed half de jaren negentig onderzoek naar het al dan niet bestaan van Marokkaanse jeugdbendes in Rotterdam-Zuid en kwam tot de conclusie dat er geen redenen waren om aan te nemen dat er daadwerkelijk sprake was van bendes. Hij zag dat de manier waarop Marokkaanse jongens zich manifesteerden sterk van de situatie afhing. Soms leek het om een hechte groep te gaan en een volgend moment vormden zij een verzameling, die als los zand aan elkaar hing (Van Gemert 1995b: 299). Als Marokkaanse jongeren tot actie kwamen, gebeurde dat vanuit een gemeenschappelijke notie. Het kenmerkende van zo'n actie was dat het eerder om een gemeenschappelijke tegenstander ging dan om een gemeenschappelijk doel. Daarnaast viel op dat de samenwerking vooral gezamenlijk verzet betrof. Zonder intern overleg en zonder leiderschap gingen ze ertoe over om zand in de machinerie van de tegenstander te strooien. Wanneer de opponent uit het zicht was verdwenen, verdween ook de bindende kracht en bleef weer een losse verzameling individuen over. Het bleek voor de jongens erg moeilijk om los van zo'n gelegenheid hun gedrag op elkaar af te stemmen. Dat zou betekenen dat ze met elkaar rekening moesten houden en dat bleek bij de onderzochte jongens nauwelijks het geval (Van Gemert 1995b: 292). Van Gemert legde het in Rotterdam-Zuid

verzamelde materiaal naast de gangdefinitie van Klein en Maxson en kwam tot de conclusie dat er op basis daarvan in Rotterdam niet van Marokkaanse *gangs* gesproken kon worden. De Marokkaanse jongens die hij had onderzocht kwamen wel met enige regelmaat in contact met de politie en de buitenwereld zag hen vaak als groep. Doorslaggevend echter voor de constatering dat er geen sprake was van bendevorming onder Marokkaanse jongens, was het feit dat hun eigen perceptie van een groep ontbrak en dat er ook geen sprake was van een hiërarchie onder de leeftijdsgenoten. Dat de buitenwacht hen wel als een groep zag had te maken met de momenten waarop men de jongens waarnam. Het gezamenlijk rondhangen gaf immers voedsel aan de gedachte dat het om een hechte groep ging (Van Gemert 1995b: 300). Van Gemert (1998) deed daarnaast onderzoek naar drie *Crips*-groepen (waarvan twee in Den Haag en één in Rotterdam) bestaande uit hoofdzakelijk Surinaamse en Antilliaanse jongens. Anders dan de Marokkaanse groepen konden deze groepen volgens hem wel worden gezien als jeugdbendes wanneer men de definitie van Maxson en Klein in aanmerking nam. De drie groepen hadden immers een eigen naam en gebruikten symbolen die hen onderscheidden van andere groepen. Ook zagen zij zichzelf als groep en werden door anderen als een specifieke groep gezien. Bovendien bleek dat zij verschillende gewelddadige berovingen en overvallen hadden gepleegd. In overeenstemming met de definitie van Maxson en Klein had men hier volgens Van Gemert dus wel te maken met een jeugdbende.

De Jong et.al. (1997) gingen op basis van dossiers na of er in Rotterdam Rijnmond aan het eind van de jaren negentig sprake was van bendevorming onder Antillianen. In de processen-verbaal die zij te zien kregen werden op meerdere plaatsen verwijzingen gevonden naar jeugdbendes geïnspireerd op Amerikaanse gangs. Ook namen de jongeren in kwestie deel aan criminele activiteiten. De organisatiegraad van deze activiteiten was echter zeer laag. In de meeste gevallen ging het om netwerkjes van samenwerkende jongens, die elkaar slechts vanop afstand kenden. Hoe los de samenhang tussen de verdachten ook was, in elk dossier zaten er binnen de 'vriendencircuits' wel enkele personen die de boventoon voerden. Er kon volgens de auteurs echter niet worden gesproken over een 'bende' omdat dit een vertekend beeld zou oproepen, namelijk dat er sprake was van een hogere organisatiegraad dan werkelijk aanwezig was. Om die reden vonden De Jong et.al. het beter om te spreken over 'gelegenheidscoalities', namelijk jongeren die zich op bepaalde momenten verenigden om - vaak in wisselende samenstelling - delicten te plegen. Dit laatste komt veel overeen met wat Yablonski in 1959 constateerde voor veel groepen in de Verenigde Staten. In plaats van te

denken in termen van vaste bendes, was er volgens hem veeleer vaker sprake van wat hij een 'near-gang-structure' noemde, waarbij rondom een vaste kern los-vaste personen cirkelen (De Jong et.al. 1997: 145).

Ook Bovenkerk (2001) zag op basis van zijn onderzoek geen aanleiding om Antilliaanse groepen delinquenten te omschrijven als jeugdbendes. Hij liet zien dat de Curaçaose criminaliteit typisch een groepsverschijnsel is maar dat de organisatiegraad in de groepen laag is. Volgens hem kende Nederland begin 2000 helemaal geen jeugdbendes in de subculturele betekenis van het woord die het in de Verenigde Staten heeft gekregen (zoals een eigen territorium, gemeenschappelijke symbolen en afgrensbaar lidmaatschap) en de Antilliaanse groepjes vormden daarop geen uitzondering. Daarom was het volgens Bovenkerk beter om niet van bendes te spreken en ook niet van netwerken, maar van *action sets*, ad hoc-groepjes die voor de duur van de betreffende daad spontaan worden gevormd. Zulke kortstondige samenwerkingsverbanden komen tot stand tussen jongens die elkaar min of meer kennen omdat zij tot dezelfde volksklasse behoren en afkomstig zijn uit eenzelfde volkswijk van Willemstad (Bovenkerk 2001: 182).

1.2 Op Amerikaanse *gangs* geïnspireerde jeugdgroepen in Nederland

Hoewel er volgens de verschillende auteurs in Nederland geen sprake is van jeugdbendes in de subculturele betekenis van het woord zijn de laatste jaren in verschillende Nederlandse steden wel groepjes ontstaan die kenmerken lijken te vertonen van Amerikaanse jeugdbendes. Wat daarbij opmerkelijk is is dat deze groepen gebruik lijken te maken van aan *gangs* ontleende symbolen. Anderson (1999: 100) laat in zijn boek *Code of the Street* over een achterstandswijk in Philadelphia zien hoe jongeren de *street look* importeren in de school, door bepaalde kleding te dragen, door branie te schoppen, de slang van de straat te spreken, en zich te gedragen als straatjongens, dit alles om respect te krijgen op school. Ook op verschillende scholen in Nederland zie je dit verschijnsel de laatste jaren opduiken (Van San, 2008). Eerder liet Van Gemert (2002: 164) al zien dat er in Nederland jeugdgroepen opduiken die zich tooien met Amerikaanse gangsymbolen. Volgens hem ging het hier om groepen die losgeraakt waren van de *gangs* die ze oorspronkelijk gebruikten maar die onderdeel waren geworden van een mondiale jeugdcultuur. Dat Amerikaanse *gangs* zich kunnen verheugen in een grote belangstelling onder de Nederlandse jeugd lijkt vooral met muziek samen te hangen. Musicerende gangleden hebben met *Gangsta rap* een

product op de markt gebracht, dat onder de jeugd gretig aftrek vindt, niet in de laatste plaats omdat dagelijks de videoclipjes te zien zijn op de muziekzenders op televisie. Maar daarnaast heeft de creativiteit van de zwarte jeugd uit de getto's op het gebied van mode, dans en sport producten opgeleverd die voortdurend gekopieerd worden en overal ter wereld kunnen worden aangetroffen (Van Gemert, 1995c). In het begin van de jaren negentig was onder Antilliaanse jongeren in Nederland een vorm van politieke rap populair waarin gerefereerd werd aan de slavernij, onderdrukking en hedendaags racisme door de politie (Van San, 1994; 1995). De Jong et.al. (1997: 143) wezen erop dat deze rap associaties oproep met de gepolitiseerde variant van de zwarte Amerikaanse jeugdcultuur. Ook wezen zij op de sterke oriëntatie van jongeren in Nederland op de bredere zwarte Amerikaanse jeugdcultuur met referenties aan het leven in het getto en bendeforming, wat deel uitmaakt van de globalisering van de jeugdcultuur. Via muziekclips, films en boeken over het bendeleven maakten jongeren kennis met symbolen die zij vervolgens integreerden in hun levensstijl (De Jong et.al. 1997: 143). Dit betekende volgens De Jong et.al. evenwel nog niet dat daarmee ook Amerikaanse bendeforming in Nederland plaatsvond, zoals in de media vaak werd gesuggereerd. In die zin zijn de jeugdgroepen in Nederland die zich presenteren als bendes eerder modieuze kopieën van *gangs* in Amerika dan dat er sprake is van bendeforming naar Amerikaans model. Wel komt voor - en volgens Van Gemert (2005: 69) zijn er in Nederland verschillende voorbeelden te noemen - dat jongeren zich laten inspireren door Amerikaanse *gangs* wanneer ze een criminele carrière beginnen. De vraag blijft wie de jongeren zijn die zich met deze gangsymbolen uitdossen. Zijn het jongeren die zich hebben aangesloten bij jeugdbendes of gaat het hier om jongeren die zich in hun manier van kleden laten beïnvloeden door de mondiale jeugdcultuur. In eerder onderzoek hebben we geprobeerd om daar wat meer duidelijkheid over te krijgen.

1.3 Jeugdgroepen in Amsterdam

In 2008 is in opdracht van de Directie Openbare Orde en Veiligheid van de Gemeente Amsterdam een verkennende studie gedaan naar jeugdgroepen in de stad die, afgaande op hun uiterlijke kenmerken, karakteristieken vertonen van Amerikaanse gangs.¹ De aanleiding tot deze studie waren de diverse signalen vanuit de media, maar ook vanuit het veld, dat er in Amsterdam

¹ Het gaat daarbij om jongeren die zich uitdossen met allerlei gangsymbolen, zoals rode en blauwe bandana's, tatoeages etc.

groepen actief zouden zijn die met deze *gangs* sympathiseren. Om die reden wilde de Directie Openbare Orde en Veiligheid meer inzicht krijgen in de achtergronden van de jongeren die – althans afgaande op hun uiterlijke kenmerken – zichzelf tot deze groepen rekenen. De vraag was of het hier ging om groepen jongeren die zich onder meer bij hun criminaliteit laten inspireren door *gangs* in de Verenigde Staten of we daarentegen te maken hadden met opgeschoten tieners, die wel symbolen ontleen aan deze *gangs*, maar die door hun manier van opereren bezwaarlijk als een jeugdbende kunnen worden getypeerd.

Anders dan in andere onderzoeken naar jeugdbendes besteedden wij in het Amsterdamse onderzoek veel aandacht aan symbolen. Dragen van gangsymbolen zegt overigens weinig of niets over het lidmaatschap van een of andere jeugdbende. Er zijn immers jeugdbendes die zich uitdossen met gangsymbolen, maar er zijn ook bendes die dat niet doen. Binnen de hiphopcultuur zijn er jongeren die zich uitdossen met gangsymbolen maar die geenszins tot een bende kunnen worden gerekend. De vraag is waarom er in het onderzoek dan toch zoveel nadruk gelegd is op het al dan niet dragen van gangsymbolen door jongeren. In de eerste plaats heeft dit te maken met het feit dat de Directie Openbare Orde en Veiligheid meer inzicht wilde krijgen in de jongeren die zich uitdossen met gangsymbolen. De vraag was of het hier jongeren betrof die tot jeugdbendes behoorden of er hier eerder sprake was van jeugdgroepen die deze symbolen wel dragen maar verder niet met jeugdbendes te maken hebben. In de tweede plaats bleek dat het dragen van symbolen door jongeren belangrijker is dan aanvankelijk werd gedacht. Zo bleek bijvoorbeeld dat nogal wat jongeren zich tooiden met allerlei symbolen en op die manier pretendeerden deel uit te maken van bendes. Dit laatste heeft natuurlijk veel te maken met het feit dat jongeren graag ergens bij willen horen. Maar daarnaast biedt zogenaamd lidmaatschap van een jeugdbende ‘veiligheid’ binnen het jongerencircuit, omdat jongeren, zo blijkt, minder snel aangevallen worden door anderen wanneer zij lid zijn van een jeugdbende of pretenderen dat te zijn.

Om een antwoord te formuleren op de onderzoeksvragen werd empirisch materiaal verzameld zoals dat eerder werd gedaan in een onderzoek naar loverboys in Amsterdam.² Zo werd er onder meer gesproken met de ‘waarnemers’ van het fenomeen (schoolpersoneel, hulpverleners, politie en justitie) alsook met de jongeren die gangsymbolen droegen en in sommige

² Bovenkerk, F., M. van San et.al. *Loverboys of modern poolierschap*, Amsterdam: Augustus.

gevallen pretendeerden deel uit te maken van een jeugdbende. Daarnaast werd het bedrijfsprocessensysteem van de politie van Amsterdam-Amstelland in de periode 2005-2007 doorzocht op de kernwoorden *Crips* en *Bloods*.

Uit het onderzoek kwam naar voren dat er in Amsterdam sprake is van honderden jongeren die zich uitdossen met 'gangsymbolen', waarbij de meest overheersende kleur rood is. De groepen waar het over gaat hebben in veel gevallen een naam waarin het woord *Blood* voorkomt. In sommige gevallen zijn er sterke aanwijzingen dat deze groepen zich laten inspireren door *gangs* in de Verenigde Staten. Ze dragen de kleuren van de *gang* waar ze bewondering voor hebben en we hebben aanwijzingen gevonden voor het feit dat sommigen zich bij het plegen van criminaliteit door deze *gangs* laten inspireren. Maar daarnaast zijn er groepen die zich wel in het rood uitdossen, en zeggen tot de *Bloods* te behoren, maar die verder op geen enkele manier hun inspiratie halen bij deze gang, doch enkel in het rood gekleed gaan omdat het mode is binnen de hiphopscene waarin zij zich bewegen. Alle jongeren die wij spraken waren volgens eigen zeggen op de een of andere manier bij criminele activiteiten betrokken (geweest). Voorts bleek dat om tot een groep *Bloods* te kunnen behoren er een en ander van hen werd verwacht. Zo bleek dat zij zich vaak moesten 'bewijzen' om deel uit te mogen maken van deze clubs, wat betekent dat zij bereid en in staat moesten zijn om criminaliteit te plegen, waarbij het geld dat zij verdienden moest worden ingeleverd bij de 'leider' van hun groep. Daarnaast kwam naar voren dat zij in staat moesten zijn om tijdens gevechten hun mannetje te staan en dat er te allen tijde van hen werd verwacht dat zij opkwamen voor hun 'broeders'. Om toe te treden tot deze groepen was vaak een inwijding vereist die kon gaan van het in elkaar geslagen worden door andere groepsleden, tot het verwonden van een groepslid van een vijandige groep, tot het – voor wat meisjes betreft – bereid zijn om met verschillende groepsleden seks te hebben. Bovenstaande mechanismen golden overigens vooral bij de groepen die zegden hun inspiratie te halen bij de *Bloods* uit de Verenigde Staten. De hiphopjongens daarentegen waren naar eigen zeggen vooral met muziek bezig, hoewel wij ook aanwijzingen hebben gevonden voor het feit dat dit het plegen van criminaliteit in veel gevallen niet uitsloot.

Een opmerkelijk gegeven dat uit het Amsterdamse onderzoek naar voren kwam was dat jongeren die tot jeugdgroepen zeggen te behoren naar eigen zeggen veel contacten hebben met jongeren uit andere steden. Dat is op zich niet opmerkelijk omdat jongeren in het algemeen, in tegenstelling tot

vroeger, veel mobieler zijn geworden en door de huidige moderne communicatiemiddelen veel contacten hebben met jongeren in andere steden. Met name Rotterdam en Den Haag werden genoemd als plaatsen waar er, net als in Amsterdam, sprake zou zijn van groepen die zichzelf tot de *Crips* dan wel de *Bloods* rekenen.

Een ander opmerkelijk feit dat uit het Amsterdamse onderzoek naar voren kwam is dat jongeren die tot jeugdgroepen in Nederland behoren via internet in contact zouden staan met jongeren op de Nederlandse Antillen. Dat laatste is op zich niet zo opmerkelijk omdat bekend is dat criminele circuits op de Antillen en in Nederland aan elkaar gerelateerd zijn, meer dan bij welke andere groep ook (Bovenkerk, 2001). Vanuit die optiek hoeft het niet te verbazen dat er net als in Nederland, ook op de Antillen sprake is van jeugdgroepen die kenmerken van bendes vertonen.

In ieder geval blijft op basis van de verhalen van de jongeren veel onduidelijkheid bestaan over jeugdgroepen in Amsterdam. Dat komt in de eerste plaats omdat de jongeren tijdens het interview niet het achterste van hun tong lieten zien. Maar daarnaast blijven er veel vragen onbeantwoord omdat uit de gesprekken niet altijd viel op te maken of datgene wat de jongeren vertelden werkelijk had plaatsgevonden of het daarentegen om een mooi staaltje *impression management* ging. Zo hebben we bijvoorbeeld sterke aanwijzingen gevonden voor het feit dat een aantal verhalen die de ronde deden over bendes in Amsterdam niet meer dan broodje-aap-verhalen zijn.³ Voorts is gebleken dat jongeren die zegden tot deze groepen te behoren hun identiteit vaak manipuleren. Zo is onder meer gebleken dat sommige jongens zich op scholen in Amsterdam uitgeven als behorend tot de *Bloods*, omdat zij hierdoor in status stijgen en bepaalde zaken gedaan konden krijgen van jongere jongens, omdat zij hen door hun lidmaatschap van de bende angst inboezemden. Dit mechanisme is al vaker beschreven in de literatuur. Siegel en Bovenkerk (2007) bijvoorbeeld lieten zien dat Russische immigranten in Nederland in sommige gevallen claimen connecties te hebben met de Russische maffia om daarmee in status te stijgen bij hun omgeving. Omdat er zoveel onduidelijkheid is blijven bestaan op basis van het voorgaande onderzoek werd besloten om een aantal punten die naar voren kwamen verder uit te zoeken. Vooral het feit dat er in verschillende

³ Een duidelijke aanwijzing hiervoor is het verhaal over de smiley, waarbij de mondhoeken van jongeren die deel willen uitmaken van een bende zouden worden open gesneden. Ook andere verhalen zoals dat van de lockin, waarbij iemand een snee aanbrengt in het gezicht van iemand van een rivaliserende bende, doet vermoeden dat het hier een moderne sage betreft.

steden in Nederland sprake zou zijn van groepen die met elkaar in contact staan verdient verdere uitdieping. Ook het gegeven dat er sprake zou zijn van contacten met jongeren in de Antillen is relevant om verder uit te zoeken.

1.4 Onderzoeksvragen

Gegeven de geschetste problematiek staan in dit onderzoek de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Wat zijn de achtergronden van Amsterdamse, Rotterdamse en Haagse jongeren die gangsymbolen dragen?
2. Houden deze groepen zich bezig met criminaliteit en zo ja om welke criminaliteit gaat het?
3. Gaat het hier om jeugdbendes of zijn het jongeren die zich laten beïnvloeden door de mondiale jeugdcultuur ?
4. Zijn de 'bendes' waar zij deel van uitmaken etnisch georganiseerd en zo ja bestaan er verbindingen met etnische gemeenschappen in de moederlanden?

1.5 Methode

Om in ons vorig onderzoek naar jeugdgroepen in Amsterdam (Van San, 2008) een beeld te krijgen van de jongeren die daar, in ieder geval wat hun uiterlijke kenmerken betreft, deel uitmaken van groepen die zichzelf tot de *Crips* of *Bloods* rekenen, hebben we het bedrijfsprocessensysteem van de politieregio Amsterdam Amstelland ⁴ voor de periode 2005-2007 doorzocht op de kernwoorden *Crips* en *Bloods*. De analyse van X-pol heeft belangrijke informatie opgeleverd omdat het een goed overzicht gaf van wat de politie de afgelopen drie jaar daadwerkelijk geconstateerd heeft op het gebied van jeugdgroepen die zichzelf in Amsterdam rekenen tot de *Crips* en de *Bloods*, of die pretenderen daartoe te behoren. In ieder geval leverde de analyse van X-pol veel meer systematische kennis op dan wat op basis van individuele gesprekken met buurtagenten werd verkregen. Omdat de analyse van X-pol in Amsterdam zoveel interessante informatie had opgeleverd zijn we in Den Haag en Rotterdam op dezelfde manier tewerk gegaan. We hebben namelijk

⁴ Onder Amsterdam-Amstelland wordt verstaan Amsterdam, Diemen, Amstelveen, Uithoorn en Aalsmeer.

opdracht gegeven om de bedrijfsprocessensystemen in Haaglanden ⁵ (waar gewerkt wordt met GeneSys) en Rotterdam-Rijnmond ⁶ (waar gewerkt wordt met X-pol) in de periode 2005-2007 te doorzoeken op de kernwoorden *Crips* en *Bloods*. Hoofdstuk 2 vormt de neerslag van deze analyse. Vervolgens hebben we gesprekken gevoerd met jongeren uit Den Haag en Rotterdam die naar eigen zeggen tot de *Crips* dan wel de *Bloods* behoren of dat in het verleden hebben gedaan. Hoofdstuk 3 geeft een beeld van deze gesprekken. Omdat we reeds in het vorige onderzoek, en ook nu weer, af en toe te horen kregen dat er contacten bestaan tussen *Crips* en *Bloods* uit Nederland en *Crips* en *Bloods* op de Antillen hebben we onderzoek gedaan op Curaçao om na te gaan wat er waar is van deze verhalen. Catharina van Bentum heeft in het kader van haar afstudeerscriptie, en ook ten behoeve van dit onderzoek, twee maanden onderzoek gedaan op Curaçao waar zij sprak met 25 jongens in de Bon Futuro gevangenis, die zegden deel uit te maken van jeugdbendes. In hoofdstuk 4 doen wij verslag van dit onderzoek. We sluiten af met hoofdstuk 5 waarin de belangrijkste conclusies uit dit onderzoek op een rijtje worden gezet.

⁵ Onder Haagland wordt verstaan Den Haag, Westland, Delft, Zoetermeer, Wassenaar, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Midden-Delfland.

⁶ Onder Rotterdam-Rijnmond wordt verstaan

'Crips' en 'Bloods' in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag

2.1 Inleiding

Zoals aangegeven in hoofdstuk 1 hebben we het bedrijfsprocessensysteem van de politieregio Amsterdam Amstelland voor de periode 2005-2007 doorzocht op de kernwoorden *Crips* en *Bloods*. In Amsterdam kwamen er in totaal 265 meldingen uitrollen, waarvan 26 in 2005, 70 in 2006 en 169 in 2007. Omdat het onderzoek in Amsterdam veel interessant materiaal opleverde is besloten om zowel voor de regio Haaglanden als voor de regio Rotterdam Rijnmond het bedrijfsprocessensysteem te doorzoeken op de kernwoorden *Crips* en *Bloods*. In Rotterdam Rijnmond zijn er over de periode 2005-2007 100 meldingen genoteerd, waarvan 16 in 2005, 22 in 2006 en 62 in 2007. In diezelfde periode zijn er in de regio Haaglanden 51 meldingen genoteerd waarvan 21 in 2005, 17 in 2006 en 13 in 2007.

Binnen de regio Amsterdam-Amstelland en Rotterdam-Rijnmond wordt gewerkt met X-pol. In de regio Haaglanden wordt gewerkt met het bedrijfsprocessensysteem GeneSys. Genesys is echter ongeschikt gebleken voor dit onderzoek. In tegenstelling tot in Amsterdam en Rotterdam zijn er in Den Haag veel minder meldingen die betrekking hebben op *Crips* en *Bloods*, wat op zich opmerkelijk is omdat er zowel in het Amsterdamse als in het Rotterdamse materiaal veel verwijzingen zijn naar Den Haag, vooral wanneer het *Crips* betreft. Voorts is de informatie die in GeneSys naar voren komt te beperkt gebleken om iets zinnigs over jeugdgroepen in Den Haag te kunnen zeggen. Dit hoofdstuk is dus voor een belangrijk deel gebaseerd op het materiaal uit de bedrijfsprocessensystemen van Amsterdam en Rotterdam. De informatie verkregen uit GeneSys komt slechts terloops aan de orde.

Aan de hand van de analyse van X-pol willen we in dit hoofdstuk beantwoorden wat de achtergronden van Amsterdamse, Rotterdamse en Haagse jongeren die gangsymbolen dragen. We willen daarnaast ook een beeld geven van de criminaliteit waar deze jongeren zich mee bezig houden. X-pol geeft wat dit betreft overigens enigszins een vertekend beeld. De meeste jongeren die binnen dit bestand genoemd worden hebben immers

een misdrijf gepleegd. De grotere groep jongeren die gangsymbolen dragen maar nooit in contact zijn gekomen met de politie blijft hier dus buiten schot. Met dit feit moet bij het lezen van dit hoofdstuk rekening worden gehouden.

2.2 Jongeren die gangsymbolen dragen

In de X-pol bestanden zijn er talrijke 'aandachtvestigingen' terug te vinden over jongeren die gangsymbolen dragen en die regelmatig opduiken in het straatbeeld. Opmerkelijk is dat er in Amsterdam vooral meldingen zijn van jongeren die in het rood gekleed gaan, in Den Haag gaat het vooral over blauwe kleding. In Rotterdam daarentegen komen blauw en rood bijna net zo vaak voor. De groepen waar het over gaat zijn veelal wijkgebonden. Zo is er bijvoorbeeld sprake van de Bos en Lommer *Bloods* in Amsterdam en de Bierkade *Crips* in Den Haag. In Rotterdam is er in Spijkenisse vooral sprake van *Crips*groepen, Spangen kent zowel *Crips* als *Bloods* en Delfshaven en Schiedmond lijken, zo blijkt tenminste uit de verslagen, het gebied van de *Bloods* te zijn. Het beeld dat opdoemt over de jeugdgroepen in Rotterdam en Amsterdam is nagenoeg hetzelfde. Zo zijn er in beide steden tientallen groepen en groepjes die zich tot de *Crips* dan wel *Bloods* rekenen, en zijn er groepjes die daarvan afgeleid zijn maar mogelijk banden hebben met de grotere groepen.

De jongeren waar het over gaat veroorzaken in veel gevallen overlast. De overlast bestaat eruit dat ze tot laat op straat zijn, harde muziek maken, opzichtig blowen en zich in sommige gevallen intimiderend gedragen ten opzichte van buurtbewoners. Maar daarnaast zijn er meldingen van jongeren die gangsymbolen dragen en zich verzamelen op bepaalde plaatsen zonder dat er daarbij sprake is van overlast. In veel gevallen gaat het dan om rapgroepjes die zich op bepaalde plaatsen ophouden om gezamenlijk te 'chillen'. Deze jongeren dragen over het algemeen 'gangkleding', laten de naam van hun groep op hun lichaam tatoeëren, hangen rond op straat en in winkelcentra etc. Over het algemeen zeggen de jongeren die hier deel van uitmaken dat zij zich niet met criminaliteit bezig houden. Het enige waar de meeste van deze jongeren zich mee bezighouden, en ook wel eens voor opgepakt worden, is het spuiten van graffiti. Het heeft er alle schijn van dat er inderdaad rapgroepjes zijn waarvan de meerderheid van de leden zich niet bezighoudt met criminaliteit, maar toch blijkt uit de verslagen dat deze grens niet voor alle rapgroepen en zeker niet voor alle leden die er deel van uitmaken scherp te trekken is.

In de buurten waar deze verschillende groepen zich ophouden gaan vaak geruchten over de criminaliteit waar deze jongeren zich mee bezig houden, de inwijdingsrituelen waarvan sprake is om erbij te horen en welke invloed er uit gaat van de groep op jongere kinderen in de buurt. De politie weet in veel gevallen niet hoe serieus ze deze signalen moeten nemen. In sommige gevallen heerst wel het vermoeden dat er sprake is van criminaliteit, in andere gevallen wordt het afgedaan als 'stoerdoenerij'. Voorts zijn er meldingen van vechtpartijen en mishandelingen waarbij de politie wel vermoedens heeft dat de aanleiding onenigheid is tussen rivaliserende groepen maar blijft onduidelijk of dat echt zo is. Daarnaast zijn er verwijzingen naar drughandel waar *Crips* en *Bloods* leden bij betrokken zijn en naar prostitutiepraktijken, waarbij *Crips* en *Bloods* leden actief zouden zijn als 'loverboy'. Ook blijkt dat verschillende jongens straatroven plegen met blauwe of rode doekjes voor hun mond. Aan de ene kant zijn ze hierdoor onherkenbaar, maar het lijkt er ook op dat zij dit doen om de dreiging te vergroten. Wanneer jongeren immers beroofd worden door een lid van de *Crips* of de *Bloods* gaat er namelijk veel meer dreiging uit van de beroving, zo blijkt uit de verslagen.

Ook vanuit scholen komen regelmatig meldingen dat groepen jongeren rondlopen met rode of blauwe zakdoekjes. Deze worden gedragen op het hoofd, voor de mond en neus en om de arm of knie. In de verslagen wordt gemeld dat jongens en meisjes met elkaar afspreken om elkaar uit te schelden en met elkaar te vechten. In veel gevallen heerst ook hier het vermoeden dat jongeren verantwoordelijk zijn voor allerlei criminele activiteiten. Ook zijn er verschillende meldingen van vechtpartijen op scholen waarbij er over en weer door de de jongeren wordt bedreigd dat zij bij de *Crips* dan wel de *Bloods* behoren.

2.3 Verslagen van huisbezoeken door buurtregisseurs

Naast de aandachtsvestigingen over jongeren die gangsymbolen dragen zijn er verschillende verslagen te vinden van huisbezoeken door buurtregisseurs aan gezinnen waarbinnen kinderen ernstig probleemgedrag vertonen. Zo zijn er verslagen van jongens die hun moeder terroriseren, mishandelen en bedreigen. In de meeste gevallen blijkt psychiatrische hulp noodzakelijk. Het blijkt in dergelijke gevallen vaak te gaan om jongeren waarbij het vermoeden heerst dat zij deel uitmaken van groepen die zich tot de *Crips* of de *Bloods*

rekenen. Ook komen er verhalen voor van meisjes die thuis totaal niet meer te handhaven zijn omdat ze omgaan met jongens die deel uitmaken of zeggen deel uit te maken van deze groepen. In sommige gevallen wordt er voor gevreesd dat de meisjes in de prostitutie terecht zullen komen of dat dit wellicht al het geval is.

2.4 Verhoren van verdachten

Verder zijn verschillende verhoren terug te vinden van jongeren die aangehouden zijn als verdachte en die tijdens het verhoor over hun lidmaatschap van de *Crips* of *Bloods* praten. Ze vertellen over de groepen die in hun wijk of stad actief zijn, de namen die deze groepen hebben, in welke buurten ze vooral terug te vinden zijn, hoe groot de groepen zijn etc. Daarnaast worden er verhalen verteld over inwijdingen die plaatsvinden en hoe het leiderschap binnen de groep waar zij deel van uitmaken eruit ziet. Het is onduidelijk wat er waar is van deze verhalen en wat er gebaseerd is op de fantasie van de jongeren, maar wat opmerkelijk is is dat de verhalen die zij vertellen elkaar niet tegenspreken. Ook vallen steeds dezelfde namen van wijken, en groepen die er actief zouden zijn. Veel jongeren verklaren lid te zijn van de *Crips* of de *Bloods* omdat ze dan naar eigen zeggen bescherming zouden krijgen. Jongeren vertellen dat de afspraak binnen de groep is dat ze elkaar te allen tijde helpen, dus wanneer een van de leden in een gevecht verwikkeld raakt is het de plicht van de anderen om hem te helpen. Ook vertellen jongeren over de inwijdingsrituelen die ze hebben moeten ondergaan om tot de groep toe te kunnen treden. Zo vertelt de veertienjarige Mariska bijvoorbeeld aan haar voogd lid te zijn geworden van de *Bloods* en binnenkort te worden ontgroend. Ontgroening houdt volgens het meisje in dat je vijf minuten lang door de leden in elkaar wordt geslagen, je kan kiezen voor een smiley (mondhoeken worden dan open gesneden)⁷ of kiezen voor een verkrachting. Het meisje kan (of mag) naar eigen zeggen niet vertellen wie er lid zijn, wat ze doen en wanneer de ontgroening zal plaatsvinden. Een paar weken later komt zij met haar vader bij Bureau Jeugdzorg. Het valt de jeugdwerkers op dat ze 'Bloodskleding' draagt. Zo draagt ze in haar broekzak een rode zakdoek en een hoog rood petje welk enigszins scheef op het hoofd wordt gedragen.

⁷ Zoals uit ons vorig onderzoek gebleken is betreft het hier een moderne sage of broodje-aap-verhaal.

Hoewel sommige jongeren bluffen in contact te staan met de *Crips* of de *Bloods* in Amerika, is dat een absolute minderheid. De meeste *Crips* en *Bloods*groepen zijn, zoals blijkt, een lokaal verschijnsel, en de contacten met jongeren in andere steden, zijn voor zover we dat via de dossiers hebben kunnen nagaan, niet erg groot.

2.5 Bedreigingen, berovingen en afpersingen door 'Crips' en 'Bloods'-leden

Bij de politie in Amsterdam en Rotterdam komen diverse meldingen binnen van bezorgde ouders die aangeven dat hun kinderen worden bedreigd door jongeren die zeggen lid te zijn van de *Crips* of de *Bloods*. Zo zouden jongeren op bepaalde scholen bedreigd en afgeperst worden door jongens die zich uitgeven voor bendeleden. Er zou met messen en pistolen bedreigd worden om jongeren te dwingen geld of spullen af te staan. Ook zijn er diverse verklaringen van ouders die vertellen hoe hun kinderen via msn worden lastig gevallen en onder druk worden gezet om zich aan te sluiten bij de *Bloods*.

2.6 Beroving van Peter

In 2005 doen de ouders van Peter, een Nederlandse jongen van vijftien jaar, aangifte bij de politie. Hun zoon is in de periode van februari 2004 tot 2005 stelselmatig door een groep jongens bedreigd en meerdere malen beroofd en mishandeld. Tijdens de berovingen laten de jongens meestal een mes zien en moet Peter geld afstaan. De jongen wordt van en naar school bijna iedere dag beroofd door drie jongens van de groep. Dat gebeurt altijd op dezelfde plaats en op dezelfde manier. Tijdens de berovingen wordt hij vastgepakt door een van de jongens en bedreigd door een andere. Naarmate de tijd verstrijkt moet hij steeds grotere bedragen afstaan (hoewel de buit meestal slechts gaat van vijf tot twintig euro). Zo komt hij de jongens op een dag tegen en moet hij aan een van de leden twintig euro afstaan. Vervolgens wordt hij door de andere jongens gefouilleerd en wordt de rest van het geld dat hij bij zich heeft afgenomen. Op een ander moment wordt hij in het park beroofd. Hij wordt in de bosjes getrokken en moet zijn telefoon en portefeuille afstaan. Tijdens deze beroving krijgt hij verschillende klappen en vuistslagen in zijn gezicht. Peter wordt daarnaast in elkaar geslagen wanneer hij thuis bij een vriendin is. De jongens komen aan de deur bellen en bedreigen en slaan hem. Peter is naar eigen zeggen niet de enige die stelselmatig wordt beroofd door het groepje. In zijn omgeving zijn er

verschillende jongens die het slachtoffer worden van de groep. De groep straatrovers bestaat uit ongeveer vijf jongens, tussen de zestien en de achttien jaar, hoofdzakelijk van Surinaamse afkomst, die door hun kleding laten zien dat zij bij de *Bloods* horen, of in ieder geval pretenderen dat dit zo is. Peter wordt via msn bijna dagelijks bedreigd dat hij geld moet afstaan aan de groep, want dat ze hem anders in elkaar zullen slaan of dat ze hem zullen neerschieten. Daarnaast wordt hij via de telefoon bedreigd. Tijdens een van de telefoongesprekken wordt er gezegd dat de jongens lid zijn van de *Bloods* en dat ze zijn 'kankermoeder' zullen verkrachten. Op de achtergrond horen moeder en zoon verschillende jongeren gillen, schreeuwen en lachen. De moeder voelt zich hierdoor zodanig bedreigd dat ze niet meer de straat op durft. Vooral het feit dat de jongens regelmatig rondhangen in de buurt van haar huis boezemt de moeder angst in. Peter is doodsbang omdat de jongens die hem beroven volgens hem tot de *Bloods* behoren. Hij zegt te weten dat deze groepen heel gevaarlijk zijn. Het probleem zou volgens hem niet alleen in Amsterdam spelen maar ook in de rest van Nederland. De groepen zouden vooral met elkaar in contact staan via msn en internet. Peter zegt te weten dat wanneer je bij een van deze groepen wil horen je een zogenaamde lockin bij een bendelid van een andere groep moet aanbrengen. Een lockin houdt in dat je iemand met een schaar een snee schuin over zijn gezicht aanbrengt.⁸

2.7 Beroving en bedreiging van Mark en Edson

De 22-jarige Mark uit Rotterdam doet in 2006 aangifte bij de politie. Hij wordt sinds een tijd geïntimideerd door een groep jongens die lid zouden zijn van de *Crips*. Met name een van de jongens, Robin, heeft het speciaal op hem gemunt en daagt hem voortdurend uit. Wanneer Mark op een middag op zijn scooter van school komt, ziet hij het groepje jongens op de hoek van de straat staan. Wanneer hij langsrijdt hoort hij Robin naar hem roepen. Hij maant hem aan te stoppen. Mark weet dat Robin bij de *Crips* hoort en hij heeft gehoord dat hij wel eens iemand heeft neergeschoten. Wanneer Mark zijn scooter stopt wordt hij ingesloten door een groepje van vier jongens. Hij kan geen kant meer op. Mark ziet dat Robin een op een vuurwapen gelijkend voorwerp in zijn broeksband heeft zitten, dat hij hem laat zien. Mark hoort Robin zeggen: 'als je weggrijdt schiet ik je neer'. Een ander voorbeeld is dat van de achttienjarige Edson die aangifte wegens bedreiging doet tegen Jonathan, eveneens achttien jaar. Ook Edson wordt al een tijdje achterna gezeten door een groep jongens die zich uitgeven leden van de *Bloods* te

⁸ Zoals uit ons vorige onderzoek bleek betreft ook dit een moderne sage.

zijn. Wanneer Edson op een avond langs het groepje jongens loopt dat bij hem in de buurt vaak rondhangt valt het hem op dat een van de jongens hem lange tijd recht in zijn ogen aankijkt. Hij hoort de jongen zeggen: "Wat kijk je naar me, je moet niet te lang naar mij kijken. Weet je niet wie ik ben, I'm a fucking psycho *Blood*. Ik steek je neer en bewaar je bloed aan mijn mes". Edson ziet dat de jongen in zijn rechterbroekzak een rode bandana heeft zitten. Hij heeft van vrienden gehoord dat de jongen lid is van een bende die zich de *Bloods* noemt. Om verdere ruzie te vermijden loopt Edson snel door, zonder nog om te kijken.

2.8 Bedreiging en afpersing van Tim

In 2006 wordt er bij de politie in Amsterdam door een vader aangifte gedaan van het feit dat zijn zoon Tim via msn bedreigd en afgeperst wordt door jongens die zich uitgeven voor *Bloods*. De jongen is benaderd door iemand die zich bekend maakte als *Blood-B* en iemand die zich bekend maakte als Lil'Junior. Een van hen zou gezegd hebben: 'Je hebt ons beledigd en je moet dertig euro betalen'. Als hij niet zou betalen werd het 187, wat volgens zijn zoon het wetsartikel voor moord is in Amerika. Hij had dit ooit in een film gezien. De jongeren die hem bedreigen verwijzen hem naar *partypeeps*.⁹ Er wordt hem gezegd dat hij maar even moet kijken op de pagina van *Thug Blood Squad*. Wanneer de jongen dit doet weet hij naar eigen zeggen dat het menens is en dat hij die dertig euro maar beter kan afstaan. De bedreigers voegen de daad bij het woord en wachten, geheel in het rood gekleed, de jongen op bij de voordeur van zijn huis. De groep dreigt ermee hem neer te steken omdat hij hen beledigd heeft. De belediging zou erin bestaan dat Tim een *wanne be-Blood* zou zijn en zou daardoor veel kwaad bloed gezet hebben binnen de groep.

2.9 Mishandeling en bedreiging van Anton

In 2007 heeft de Amsterdamse politie op het bureau een gesprek met Anton, een dertienjarige jongen met een Nederlandse moeder en een Surinaamse vader. Anton is door een andere jongen in elkaar geslagen maar wil de omstandigheden waaronder dit gebeurde niet vertellen en wil geen aangifte doen. Hij zegt lid te zijn van de *Crips*. Naar eigen zeggen zou hij bij een neef een keer een documentaire hebben gezien over de *Crips* in de Verenigde

⁹ Partypeeps2000.com is een website waar jongeren elkaar kunnen ontmoeten.

Staten en zou hij op basis daarvan besloten hebben om zich bij de *Crips* in Nederland aan te sluiten. Anton kijkt regelmatig naar films en documentaires over de *Crips* en *Bloods* en luistert naar *gangsterrap*. Hij zegt *Crip* te zijn geworden omdat zijn helden erbij zitten, namelijk de rappers *50Cent* en *Snoop Dog*. Anton zegt in Nederland in contact te staan met verschillende jongens die bij de *Crips* horen. Hij vertelt dat zij telefonisch met elkaar in contact staan maar ook communiceren via msn en het internet en dat ze elkaar regelmatig ontmoeten. Gaandeweg het gesprek laat Anton steeds meer los over wat er is gebeurd op de dag van de mishandeling. Hoewel hij lid zegt te zijn van de *Crips* droeg hij die dag een rode pet, rode jas en rode broek. De jongens die hem mishandelden, beide leden van de *Crips*, waren verbolgen over het feit dat hij in het rood gekleed ging. Om die reden trokken ze zijn pet af en dwongen ze hem zijn broek en jas uit te doen. Anton zegt dat hij aan de twee jongens kon zien dat ze *Crip* zijn omdat ze blauwe bandana's droegen. Gaandeweg het gesprek vertelt hij dat de jongens hem gedwongen zouden hebben een straatroof te plegen. Het slachtoffer moest een Nederlander zijn, het mocht niet iemand 'van hun eigen ras' zijn. Hij moest de straatroof plegen en zij zouden hem bijstaan als het uit de hand liep.

De jongens die hem dwingen deze straatroof te plegen zijn respectievelijk dertien en veertien jaar. De ene jongen Mario, is Nederlands, de andere Alessandro half Nederlands, half Antilliaans. Mario zegt dat Anton moest bewijzen dat hij een *Crip* is door iemand te beroven. Volgens hem had Anton hiermee ingestemd. Ook verklaarde hij dat Anton beweerde *Crip* te zijn maar rode kleding droeg. Volgens Mario hoor je dat niet te dragen en heeft hij daarom samen met Alessandro zijn kleding afgepakt en weggegooid. Alessandro, wiens verklaring overeenstemt met die van Mario voegt eraan toe: 'Een echte *Crip* begrijpt het als er wordt gezegd 'Split Knowledge'. Het is een code van de kliek, de groep'. Alessandro, veertien jaar, gaat helemaal op in zijn verhaal over de *Crips* waar hij bij zegt te horen. Hij zegt zijn eigen groep te hebben opgericht sinds hij 11 (!) jaar is. Zijn neef zou een belangrijk lid van de *Crips* in Den Haag zijn. Het is onduidelijk of het verhaal van Alessandro ontsproten is aan zijn fantasie of hij daarentegen uit eigen ervaring vertelt. Wat je hem in ieder geval moet nageven is dat hij de namen kent van belangrijke *Crips*leden in Den Haag.¹⁰ Ook beweert hij dat een

¹⁰ Zo noemt hij een aantal malen de naam van Keylow, de oprichter van de *Crips* in Nederland, hoewel dit ook iemand is die geregeld de media opzoekt om te vertellen over zijn leven bij de *Crips* in Nederland.

groot deel van zijn familie tot de *Crips* behoort, zowel in Nederland als in de Verenigde Staten. Maar of dit allemaal waar is, valt echter op basis van de verslagen niet te achterhalen. In ieder geval beschikt de jongen over vrij gedetailleerde informatie over cafés en feesten waar *Crips* uit het hele land elkaar zouden ontmoeten en blijkt uit zijn verhalen dat hij wel degelijk contacten heeft met verschillende jongeren die tot de *Crips* behoren of zeggen daartoe te behoren.

2.10 Kinderen en de *Bloods*

Niet alleen op middelbare scholen maar ook op basisscholen worden jonge kinderen bedreigd en onder druk gezet door andere kinderen, die beweren tot de *Crips* of de *Bloods* te behoren. Daarnaast blijkt dat op sommige basisscholen jonge kinderen, die beweren tot de *Crips* of de *Bloods* te behoren, de dienst uitmaken en andere kinderen slaan en mishalen. Zo doet de negenjarige Bulent samen met zijn vader aangifte van mishandeling, omdat hij sinds een jaar regelmatig gepest en geslagen wordt door enkele jongens uit zijn klas. Het gaat om een groepje jongens van een jaar of tien, die tot een groep zouden behoren die zichzelf de *Blooddonuts* noemen. Ze slaan kinderen op school als ze iets blauws aan hebben in plaats van rood. Hij heeft ook wel eens schoppen gehad als hij iets blauws droeg. Bulent is erg bang voor deze jongens en durft niet meer alleen naar school. Angelito, een negenjarige Kaapverdiaanse jongen uit Rotterdam, vertelt in de klas dat hij bij de *Bloods* zit. Hij vertelt dat zijn moeder dit weet en ermee instemt. De *Bloods* zouden hem beschermen. De jongen vertelt wat hij allemaal heeft moeten doen om erbij te horen. Zo heeft hij zich naar eigen zeggen in de vingers moeten snijden om vervolgens *Bloods* te schrijven. De leerkrachten op school maken zich grote zorgen omdat veel kinderen in de klas in het verhaal van Angelito mee worden getrokken en eveneens deel willen uitmaken van de groep waartoe hij zegt te behoren.

2.11 Afgewezen vriendjes

Naast het feit dat jongeren pretenderen lid te zijn van de *Crips* of *Bloods* om op die manier andere jongeren geld af te persen wordt het zogenaamde lidmaatschap van deze groepen ook voor andere doeleinden ingezet. Zo komen er een aantal voorbeelden aan de orde van jongens die afgewezen zijn door een meisje en vervolgens het verhaal ophangen bij de *Bloods* of de *Crips* te horen, om het meisje in kwestie bang te maken en haar op die

manier onder druk te zetten. Zo komt de veertienjarige Mabel via *partypeeps* in contact met een jongen die meer dan gewone interesse in haar heeft. Mabel is bang voor de dwingende manier waarop deze jongen haar voor zich tracht te winnen en schakelt haar oudere broer in om haar te beschermen. Maar de versierder beweert dat haar broer niet in de weg zal staan. Hij zou namelijk lid zijn van de *Bloods* en niet bereid zijn tot een gesprek maar haar broer meteen neersteken of neerschieten. En dan zou ze alsnog aan hem toebehoren. Mabel is zo bang dat ze niet meer alleen van en naar school durft. De achttienjarige Janneke doet in 2007 in Rotterdam aangifte van het feit dat zij gestalkt en bedreigd wordt door een jongen waarvan ze enkel zijn roepnaam kent, F-Yep. Hij bedreigt haar met de dood en stuurt haar de hele dag door smsjes. Dit allemaal omdat betrokkene hem heeft afgewezen. Janneke vertelt dat F-Yep in Den Haag woont en daar in een bende zit, genaamd de *Crips*. Wel komt hij regelmatig naar Rotterdam om haar te zoeken. Zij heeft F-Yep een aantal jaren geleden ontmoet op partypeeps via een vriendin. De bedreigingen van F-Yep bestaan uit woorden als 'ik ga je meenemen', 'ik ga je ontvoeren', 'ik hang je op', 'ik laat je lijden' en 'ik ga je met een kettingzaag doorzagen'. Janneke vertelt dat F-Yep op internet staat met zijn bende. Op de foto is te zien dat een bendelid een vuurwapen in zijn hand houdt. Janneke is hierdoor zo bang geworden dat ze nog nauwelijks de deur uit durft. En de zestienjarige Valerie uit Den Haag, tot slot wordt in 2004 verkracht door Rafelito, eveneens uit Den Haag. Een half jaar later krijgt zij via partypeeps een e-mail waarin gerefereerd wordt aan de verkrachting. Er wordt gezegd dat ze maar beter niet te veel op straat kan lopen want dat ze zo weer het slachtoffer kan worden van verkrachting. Twee maanden daarvoor is ze door Rafelito bedreigd in de tram. Valerie voelt zich ernstig bedreigd door Rafelito vooral omdat hij bij een *gang* zou zitten, genaamd de *Crips* en vaak rondhangt bij Hollands Spoor en het Centraal Station in Den Haag. Dat het menens is blijkt volgens Valerie uit het feit dat Rafelito een pagina heeft op partypeeps waar hij poseert met leden van zijn gang.

2.12 Onder druk gezet door een gang

Uit de verslagen komen verder diverse voorbeelden naar voren van jongeren die volgens eigen zeggen door bendeleden, of jongens die zich uitgeven tot een bende te behoren, onder druk worden gezet om allerlei vormen van criminaliteit te plegen. In sommige gevallen gebeurt dit omdat de bendeleden een rekening te vereffenen hebben met een jongere, zoals in het geval van Marlon. In 2007 wordt deze vijftienjarige jongen immers aangehouden

wegens het plegen van een winkeldiefstal in Amsterdam. Marlon verklaart dat hij tijdens een ruzie een jongen in het water heeft gegooid en dat hij ten gevolge hiervan bedreigd wordt door de neven van de jongen, die tot de *Bloods* zouden behoren. Hij vertelt dat hij na school vaak door acht jongens wordt opgewacht. Ook wordt hij in de bus door een van de jongens met een mes bedreigd. Marlon wordt volgens eigen zeggen door de jongens gedwongen om kleding te stelen. De jongens wijzen meestal de winkels aan waar Marlon zijn slag moet slaan en blijven buiten wachten. Marlon zegt dat hij niet wilde stelen maar dat hij bang is voor de jongens.

Jongeren worden echter niet alleen onder druk gezet om delicten te plegen wanneer zij bij een groep in ongenade zijn gevallen maar moeten dit ook doen wanneer zij toe willen treden tot de groep. Zo wordt in 2007 de dan dertienjarige Karin in Amsterdam aangehouden wegens een winkeldiefstal. Zij verklaart dat zij deze diefstal heeft gepleegd omdat ze dit moest doen om toegelaten te worden tot een groep *Bloods*. Haar vriendin Clara, die samen met haar wordt aangehouden, bevestigt het verhaal. Uit de verhalen die andere meisjes vertellen blijkt trouwens dat ze niet alleen delicten maar daarnaast ook seksuele handelingen moeten verrichten om toegelaten te worden tot een groep.

Ook wordt door sommige jongeren verteld dat zij benaderd zijn door jongens die zeggen deel uit te maken van de *Bloods* en wordt er op hen niet zelden zachte dwang uitgeoefend om toe te treden tot de groep. Zo is de vijftienjarige jongen Mehmet benaderd door een aantal jongens en verzocht om zich aan te sluiten bij de *Bloods*. Om toegelaten te worden moet Mehmet echter een paar testen doorstaan. Zo wordt hij naar eigen zeggen met een hondengevechtspak opgesloten in een container waar hij moet vechten met een hond. De jongen kan precies vertellen hoe de hiërarchie van de groep eruit ziet. Hoewel niemand precies weet of het verhaal van Mehmet werkelijk heeft plaatsgevonden of alleen maar ontsproten is aan zijn fantasie maken zijn leerkrachten zich grote zorgen om hem omdat hij bekend staat als een jongen die erg beïnvloedbaar is.

Overigens blijkt dat jongeren niet alleen onder druk worden gezet door bendeleden of jongeren die zich daarvoor uitgeven, maar dat zij in sommige gevallen verzinnen dat zij bedreigd en afgeperst zijn door *Crips* of *Bloods* om op die manier hun eigen misstappen te verdoezelen. Zo is er het voorbeeld van een jongen in Den Haag die aangeeft bij de politie dat hij door een groep

donkere jongens is afgeperst die zich de *Crips* noemen. Zij zouden hem gedwongen hebben 150 euro af te staan. De jongen die het geld nergens vandaan weet te halen steelt de pinpas van zijn vader en pint 150 euro dat hij vervolgens naar eigen zeggen inlevert bij zijn afpersers. Als tijdens de aangifte blijkt dat het verhaal van de jongen hiaten vertoont, en hij hierover aan de tand wordt gevoeld, bekent de jongen dat hij de pinpas van zijn vader heeft gestolen en het geld zelf heeft gebruikt. Het verhaal van de afpersing heeft hij verzonnen, zo blijkt.

Maar niet alleen jongeren worden onder druk gezet door anderen die beweren tot de *Crips* of *Bloods* te behoren. Zo komen we in de verslagen verschillende voorbeelden tegen van volwassenen die om verschillende redenen onder druk gezet worden door zogenaamd *Crips* en *Bloods* leden. De 31-jarige Romeo doet bijvoorbeeld aangifte tegen de vriend van zijn ex-vriendin, die tijdens een ruzie over de omgangsregeling met het kind van Romeo en zijn ex-vriendin dreigt dat Romeo het kind snel naar huis moet brengen want dat hij anders 'de *Crips* zal leren kennen'. Romeo zegt hierover: 'Ik kan u vertellen dat de *Crips* een bende is in Rotterdam. Ik heb gehoord dat zij zeer gevaarlijk zijn, dat zij nergens voor terugdeinzen en dat zij met pistolen op zak lopen. Omdat ik dit weet voel ik mij bedreigd door hem'. Daarnaast wordt een leerkracht van een school die zich ontfemd over een leerlinge die haar toevertrouwt tot de *Crips* te behoren, bedreigd wanneer zij niet meer voldoende aandacht schenkt aan de leerlinge. Het meisje dreigt met de woorden: 'Dwing me niet dat ik je ga haten, daar komen problemen van. Ik heb je niet voor niets het boek van de *Crips* laten lezen. Je weet waartoe ik in staat ben'. Gezien de achtergrond en de contacten die de leerlinge heeft met de *Crips* voelt de leerkracht zich ernstig bedreigd.

2.13 Wanhopige moeders

Tot slot zijn er verschillende verslagen opgenomen van wanhopige moeders die bij de politie melden ervoor te vrezen dat hun kinderen onder invloed staan van groepen die zich tot de *Crips* dan wel de *Bloods* rekenen. Daarbij blijkt dat de bendeleden of degenen die zich daarvoor uitgeven vooral op zoek zijn naar kwetsbare jongeren. Zo meldt een moeder op een politiebureau in Spijkenisse dat haar zoon, Johan, van zijn mobiele telefoon is beroofd door een groep Antillianen die zich de *Crips* noemen. De moeder maakt zich grote zorgen omdat haar zoon licht verstandelijk gehandicapt is.

De leden van de groep hebben eerst geprobeerd het vertrouwen van haar zoon te winnen. Zij deden alsof ze met hem bevriend waren, en toen dat eenmaal lukte, probeerden ze hem 'klusjes' te laten doen. Zo wilden zij bijvoorbeeld dat hij voor hen fietsen zou gaan stelen. Sinds haar zoon dit weigerde wordt hij voortdurend door de groep gemolesteerd.

Johan en zijn moeder zijn bang voor de groep. De moeder zegt veel te weten over de *Crips* en ook te weten dat zij messen en vuurwapens hebben. Zij zegt dat veel mensen in de buurt bang voor hen zijn en ook geen meldingen bij de politie durven doen of aangifte durven te doen. Eveneens in Spijkenisse komt bij de politie de melding binnen dat een zestienjarige jongen, Pedro die compleet uitgedost is in het rood, voor overlast zorgt en jonge kinderen in de buurt aanspreekt. Buurtbewoners krijgen het idee dat hij deze kinderen probeert in te lijven. De moeder van de jongen uit eveneens haar zorg over het gedrag van haar zoon, die een licht mentale achterstand heeft. Pedro maakt volgens eigen zeggen deel uit van de *Bloods*. Volgens zijn moeder heeft deze groep een slechte invloed op Pedro. Ook heeft de buurtregisseur in een Amsterdamse wijk een gesprek met de negenjarige Giovanni, zijn moeder en grootmoeder. Giovanni gaat veel om met jongens waarvan de moeder en de grootmoeder vermoeden dat zij tot een jeugdgroep behoren. Giovanni zou een ritueel ondergaan hebben, en in elkaar geslagen zijn door twee jongens zonder te huilen, om deel uit te maken van de groep die zichzelf tot de *Bloods* rekent. Giovanni durft niet te spreken over de *Bloods*. Wel vertelt hij dat er fietsen worden gestolen, dat er winkeldiefstallen worden gepleegd, en dat kleine partijtjes drugs wordt verkocht. Giovanni zou mee moeten doen omdat hij anders in elkaar geslagen wordt door de oudere leden van de groep. Hij zou zelf 's avonds via zijn slaapkamerraam de woning verlaten om rond te struinen op straat. De moeder en grootmoeder, die hierover erg bezorgd zijn, schakelen de buurtregisseur in.

2.14 Slotbeschouwing

Op basis van X-pol krijgen we een beeld van de achtergronden van een deel van de jongeren uit drie grote steden in Nederland die zich uitdossen met gangsymbolen. Het beeld dat daaruit naar voren komt is dat we te maken hebben met een buitengewoon diverse groep. Het gaat om jongeren die zich veelal ophouden in groepen waarvan sommigen zich bezighouden met criminaliteit. Weer anderen komen op regelmatige basis samen om muziek te maken of simpelweg rond te hangen, waarbij er in sommige gevallen sprake

is van overlast. Sommige jongeren die behoren of waarvan het vermoeden heerst dat zij behoren tot aan *Bloods* en *Crips* gelieerde groepen worden omschreven als jongeren waarbij sprake is van gedragsstoornissen. Het zijn jongeren die vooral in hun thuissituatie voor ernstige conflicten kunnen zorgen, waarbij de ouders niet zelden bedreigd worden. Het meest opmerkelijke dat uit de verslagen naar voren komt is dat er nogal wat jongeren zijn die zich uitgeven voor *Crips* en *Bloods*leden en vanuit die hoedanigheid andere jongeren bedreigen, beroven en afpersen of hen op een andere manier onder druk zetten. Zo zijn er verschillende voorbeelden te noemen van jongeren die stelselmatig worden beroofd en afgeperst door 'bendeleden'. Ook dreigen versierders, die weinig succes oogsten, met hun 'gang' om vrouwen die hen in eerste instantie afwijzen toch voor zich te winnen. Daarnaast blijkt dat jongeren door groepen die zich uitgeven voor *Bloods* onder druk gezet worden om delicten te plegen wanneer zij bij de groep in ongenade zijn gevallen. Ook wordt het plegen van delicten ingezet als inwijdingsritueel voor jongeren die deel willen uitmaken van bepaalde groepen. Naast het feit dat jongeren onder druk worden gezet om delicten te plegen, wordt er ook door jongeren verzonnen dat zij onder invloed van bepaalde groepen gedwongen zijn delicten te plegen om hun eigen misstappen op die manier te verdoezelen. Het zogenaamde bendelidmaatschap wordt dus voor allerlei doeleinden ingezet en het is aannemelijk dat de meeste jongeren die dit doen weinig of niets met jeugdbendes van doen hebben.

3.1 Inleiding

We hebben in het vorige hoofdstuk op basis van X-pol-analyses een beeld gegeven van de achtergronden van jongeren uit drie grote steden in Nederland die gangsymbolen dragen. Daarnaast hebben we helderheid verschaft over de criminaliteit van deze jongeren, hoewel X-pol wat dit betreft een vertekend beeld geeft. De vraag die we in dit hoofdstuk centraal willen stellen is of de informatie die uit de bedrijfsprocessensystemen van de politie naar voren is gekomen al dan niet overeenstemt met de verhalen die de jongeren vertellen. Daarnaast willen we er in dit hoofdstuk zien achter te komen of de jongeren die gangsymbolen dragen deel uitmaken van jeugdbendes of het daarentegen jongeren zijn die zich vooral laten beïnvloeden door de mondiale jeugdcultuur. Om een antwoord te formuleren op deze vragen hebben we interviews gedaan met jongeren die zeggen deel uit te maken, of dat in het verleden hebben gedaan, van jeugdbendes die gelieerd waren aan de *Crips* en *Bloods* in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag.

3.2 Twaalf bendeleden

In totaal zijn gesprekken gevoerd met twaalf jongeren, tien jongens en twee meisjes (van veertien tot dertig jaar) uit Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Tien jongeren zijn naar eigen zeggen lid van de *Bloods*, twee jongeren zijn lid geweest van de *Crips*. Naast de individuele gesprekken is er een oriënterend groepsgesprek gevoerd met een groep van acht, hoofdzakelijk Antilliaanse jongens, in de leeftijd van 15 tot 21 jaar, allen lid van de *Bloods* in Rotterdam. De jongens die om ons heen zitten in een kleine cirkel dragen allemaal opvallend rode symbolen, namelijk rode bandana's rond hun hoofd, enkels en polsen. Sommige dragen een rode jas, de meesten hebben rode veters in hun schoenen en we zien ook rode broeksriemen. Verschillende jongens tonen hun tatoeages, waarvan de meest voorkomende MOB is (*Member of Bloods* of ook wel *Money ova Bitches*). Het gesprek heeft een oriënterend karakter en het blijkt al snel dat de jongeren – zeker in groep –

niet bereid zijn om het achterste van hun tong te laten zien. De verhalen van deze jongeren dienen dus louter als achtergrondinformatie.

In dit hoofdstuk zullen we twee casussen bespreken van jongeren waar we wat langduriger gesprekken mee gehad hebben en waar we gaandeweg het onderzoek ook contact mee hebben gehouden. Het betreft Rafelito en Fencho, twee Antilliaanse jongemannen die in hun jonge jaren actief lid zijn geweest van de *Crips* in Den Haag. Daarnaast staan we stil bij het verhaal van Baby *Blood* en Lady Angel, twee meiden van 19 en 21 jaar die beide op heel jonge leeftijd lid zijn geworden van een *Bloods*groep uit Rotterdam en vandaag de dag daar nog steeds deel van uitmaken.

3.3 'Gangbangers' in Nederlandse grote steden

Hoeveel jongeren er in Amsterdam, Rotterdam en Den Haag precies tot de *Crips*, *Bloods* of aanverwante groepen behoren valt op basis van dit verkennend onderzoek niet eens bij benadering te zeggen. Maar wat wel gebleken is, is dat er in ieder geval in de verschillende steden sprake is van jongeren die zichzelf als lid van een van deze groepen afficheren. Zo is er in Amsterdam vooral sprake van jongeren die zichzelf tot de *Bloods* rekenen, Den Haag kent vooral *Crips*aanhangers, terwijl Rotterdam zowel *Bloods* als *Crips* onder zijn jeugd zou hebben.

De groep die zich in Amsterdam tot de *Bloods* rekent bestaat uit afzonderlijke groepjes die het woord *Blood* in hun naam hebben maar verder weinig of niets met elkaar te maken hebben. In Rotterdam doet zich precies hetzelfde fenomeen voor. Ook daar zijn er verschillende groepen en groepjes die zichzelf tot de *Bloods* en *Crips* rekenen en het woord *Blood* of *Crip* in de naam van hun groep hebben, maar die verder weinig met elkaar van doen hebben. Volgens de 'leider' (hoewel hij zichzelf niet zo wil noemen) van een groep *Bloods* waar wij een groepsgeprek mee hebben, is er sprake van vele honderden *Bloods* in Rotterdam. Zijn eigen groep bestaat volgens eigen zeggen uit een paar honderd leden. We hebben sterke aanwijzingen dat jeugdgroepen met een *Crip*signatuur in Den Haag wat op de retour zijn. Dit is des te opmerkelijk daar Den Haag de stad bij uitstek is waar het fenomeen heel erg heeft gespeeld.¹¹ Hoe het precies komt dat het fenomeen zo goed als verdwenen lijkt kunnen geen van de professionals die we daar over aanspraken ons precies vertellen. Er wordt gespeculeerd dat het harde

¹¹ {iets zeggen over CUC en groep van Keylow – nog even opzoeken hoe dat precies zat}

optreden van politie en justitie destijds een groot deel van de groepen ontmanteld heeft, anderen denken dat een deel van de groepen zich verplaatst heeft naar andere steden en weer anderen menen dat het komt omdat de jongeren die er deel van uitmaakten volwassen zijn geworden.

In ieder geval blijkt dat sommige jongeren deel uitmaken van groepen die iets professioneler zijn, terwijl uit het verhaal van andere jongeren blijkt dat zij louter deel uitmaken van een groep jongeren die zich uitdossen met rode of blauwe bandana's, naar clips op MTV kijken, maar verder geen kenmerken vertonen die doen denken aan Amerikaanse gangs. Tijdens de gesprekken is meermaals gebleken dat jongeren zich inderdaad uitgaven voor behorend tot de *Bloods*, *Crips* of een andere groep, maar dat uit hun verhalen er eigenlijk niets was dat daarop wees. In ieder geval blijkt dat er nogal wat jongeren zijn die zich afficheren als behorend tot een bepaalde groep omdat zij hiermee aanzien krijgen.

De groepen met een *Bloods* of *Crips*-signatuur bestaan vooral uit Surinaamse (Creolen) en Antilliaanse jongeren. Daarnaast zouden er ook – in mindere mate weliswaar - Hindoestanen, Dominicanen en Kaapverdianen deel van uitmaken. Turkse en Marokkaanse jongens zouden slechts in zeer beperkte mate tot deze groepen behoren. Over de betrokkenheid van autochtone jongeren bij deze groepen hebben we weinig vernomen. De jongeren, waar wij het gesprek mee aangingen, hebben zich naar eigen zeggen aangesloten bij de groep waartoe ze behoren, omdat jongeren uit hun omgeving er ook deel van uitmaakten. Vaak ontstaan deze groepen op school of in de buurt waar ze wonen, maar er zijn ook jongeren die aansluiting bij een groep weten te vinden op het ogenblik dat zij in de problemen zitten. In dergelijke gevallen biedt de groep hen steun, zorgt voor eten en een slaapplek maar bovenal vertier. Om blijvend deel uit te maken van een groep wordt er van de leden het een en ander verwacht. Zo blijkt dat jongeren zich moeten 'bewijzen' en bereid en in staat moeten zijn om 'geld te maken' voor de groep. In sommige gevallen moeten zij het geld dat zij maken afstaan aan de 'leider' van de groep, in andere gevallen is er niet eens sprake van een leider, weer in andere groepen is het geen vereiste om criminaliteit te plegen. Bovendien blijkt dat leiderschap van een bepaalde groep of set, zoals ze het zelf noemen niet zomaar door iedereen geaccepteerd wordt. Wie volgens de ene groep aanzien wordt als de grote leider wordt door de andere groep voorgesteld als een sukkel en belachelijk gemaakt. Vooral het te uitgesproken

dragen van gangsymbolen wordt gezien als belachelijk. Iemand krijgt pas een goede reputatie wanneer er sprake is van structurele betrokkenheid.

De groepen waar het over gaat hebben, zoals gezegd, allemaal een naam die verwijst naar de *Bloods* of de *Crips*. De jongeren die wij op de scholen spraken waren allemaal erg jong en zegden tot een groep (noemen het zelf een 'kliek') te behoren die meestal niet groter is dan tien jongeren (meestal bestaande uit jongens en meisjes). De groepen bestaande uit oudere groepsleden lijken veel groter te zijn (zo zouden sommige bestaan uit vijftig leden en meer). Sommige jongeren zeggen niet te weten hoe groot de groep is waartoe zij behoren, omdat ze niet iedereen kennen. Volgens eigen zeggen weten alleen hun leiders hoeveel mensen er tot hun groep behoren.

Ook heeft het er alle schijn van dat hoe ouder de groepsleden zijn, hoe meer 'structuur' de groep waartoe zij behoren lijkt te hebben. De criminaliteit waar de groepen zich mee bezig houden varieert van straatroven, tot gewapende overvallen, tot drugshandel en prostitutie. Over het algemeen zijn de jongeren echter niet erg open over de criminaliteit die zij plegen. Om een beeld te krijgen van hoe het eraan toe gaat in sommige groepen laten we Fencho en Rafelito aan het woord, twee voormalige *Crips*leden uit Den Haag. Hun verhaal vertoont overeenkomsten met de verhalen van anderen jongeren maar er zijn ook duidelijke verschillen. De groepen waartoe beide jongens zeggen te hebben behoord, hebben een wat professioneler karakter dan de meeste andere groepen waar we over hoorden.

Fencho en Rafelito, voormalige *Crips*leden uit Den Haag

Fencho en Rafelito zijn beide geboren op Curaçao. Fencho is dertig jaar, Rafelito is 28. Beide mannen hebben in hun jonge jaren deel uitgemaakt van een van de vele *Crips*groepen uit Den Haag. Ze zaten allebei bij een afzonderlijke groep en hadden, toen al, slechts sporadisch contact met elkaar. Fencho en Rafelito kennen elkaar maar Rafelito is eigenlijk niet te spreken over Fencho. Hij is gebrouilleerd omdat Fencho een van zijn nichtjes in de prostitutie laat werken. Zelf heeft hij ook vrouwen die achter het raam werken maar hij behandelt ze, in tegenstelling tot Fencho, naar eigen zeggen goed.

Zoals reeds aangegeven zijn er nog sporen te vinden van de *Crips* in Den Haag, maar er zijn aanwijzingen dat de groepen, in tegenstelling tot een aantal jaren geleden, tegenwoordig veel minder actief zijn. Hoe het precies komt dat al deze groepen niet echt meer actief zijn is onduidelijk. Volgens Rafelito heeft het te maken met het feit dat justitie op een bepaald moment zwaar heeft ingegrepen in deze groepen. Hij weet in ieder geval dat zijn eigen groep uit elkaar is gevallen omdat ze allemaal werden

opgepakt. De enige die in zijn ogen nog serieus bezig is met de *Crips* is de groep van Keylow, hoewel Keylow en de zijnen ook wel afgeschilderd worden als een karikatuur.

Ik spreek Fencho in een internetcafé van een van zijn vrienden op de Wallen. Zijn drie vriendinnen werken achter de ramen en Fencho is dan altijd in de buurt voor het geval er iets gebeurt. Zijn moeder heeft ook altijd gewerkt als prostituee (volgens Fencho doet ze dat nu nog steeds) zijn vader is priester (!). Fencho kwam naar eigen zeggen bij de *Crips* terecht nadat hij op zestienjarige leeftijd van huis was weggelopen. 'Die jongens die droegen allemaal een hoofddoek', zegt hij, 'en dan wil je dat ook dragen. Maar ik ben blij dat ik erbij heb gezeten want anders was ik nu misschien een junk geweest of een alcoholist. Want thuis ging het niet goed. Ik kwam thuis met drie negens en een vijf maar mijn moeder zag alleen die vijf. Als ik door een groep Marokkaanse jongens in elkaar geslagen was en ik had me niet verweerd dan kreeg ik van mijn moeder nog een pak slaag erboven op. Maar als ik bij de *Crips* zat en ik vertelde hen dat ik in elkaar was geslagen door een paar Marokkanen dan vroegen ze aan mij, hoe laat ben je morgen klaar met school. En als ik dan zei om 12u dan stonden ze al om 11u voor de school. En dan werden die Marokkanen ongelooflijk hard in mekaar geslagen. Want je bent broeders, dus je steunt elkaar'.

'Ik maakte deel uit van X '(naam van een van de vele *Crips*groepen die in den Haag actief zijn geweest), vervolgt hij zijn verhaal. 'Als er problemen waren dan kwamen we allemaal samen. Als iedereen bij elkaar was dan waren we met 100 à 150 man. Het was moeilijk voor de politie om dat te volgen. En toen hadden we geen mobiele telefoon dus het was moeilijker om met elkaar in contact te staan. Maar nu heb je mobiele telefoon, je hebt internet, dus nu is het veel gemakkelijker om met elkaar in contact te staan. Maar het is nu ook helemaal anders dan vroeger. Vroeger had je tien euro en dat deelde ik met de anderen. Maar nu belazeren ze elkaar waar ze bijstaan. Nu verraden ze elkaar, pakken ze elkaars vriendinnen af'.

'Om erbij te komen kreeg je een inwijding. Ik moest bijvoorbeeld over een hele rij emmers lopen en ondertussen werd je geslagen. Meisjes werden ook ingewijd. Die moesten met zoveel man slapen van de groep. Het ging met kaarten trekken. Als je vijf trok dan kon je je kaart inleveren en een nieuwe trekken, maar je kreeg je vorige nooit terug. Als ze dan zeven trok dan had ze pech want dan moest ze met zeven man slapen'.

'Als je bij zo'n groep hoort moet je je constant bewijzen. En je moet geld binnenbrengen. Dus je leert van de oudere gasten wat je moet doen. Hoe je moet drugs versnijden, hoe je het moet verkopen, hoe je een wapen uit elkaar haalt. Onderling gingen we ook strijden met elkaar om te kijken wie het sterkste was. Er waren in totaal zes groepen en die streden regelmatig met elkaar. Iedere groep had

zijn leider. En bovenaan stond nog een leider. We hadden ons eigen territorium want je moet toch een plek hebben waar je heen kan. Andere *Crips* kwamen daar ook. *Bloods* ook, maar dan kwamen ze er niet goed vanaf. We lieten ons ook inspireren door de *Crips* in Amerika. Oudere jongens die kwamen met beelden, boeken, krantenartikelen over de *Crips* in Amerika. Je had van die videobandjes en dan keken we daar naar. En dat ging je ook nadoen. Als je zag op die video hoe iemand knock out werd geslagen dan ging je dat ook doen. Dat boek van het kleine monster (bedoelt Monster Kody, *Crips*lid in LA) dat lazen we allemaal. Er waren jongens bij die niet konden lezen, dus aan hen werd het voorgelezen. We waren als een echte familie. Als je geen schoenen had dan kreeg je van hen de nieuwste schoenen. En van je moeder kreeg je die niet. Ik heb binnen die groep mijn eerste overval leren plegen. De oudere jongens die hadden het voor het zeggen. Die lieten jonge gasten stelen en die gaven het door aan de grote en dat werd verdeeld'.

'Je kon er niet uitgezet worden. Want je was allemaal familie. Maar als je iets deed wat niet kon dan werd je helemaal kapot geslagen. En je was vanaf dat moment de dwelil van iedereen in de groep. Ik ben er uiteindelijk uitgestapt maar dat is niet zo makkelijk gegaan. Ze hebben me nog lang daarna lastig gevallen, maar mijn familie die stond achter me. Dus toen hebben ze me uiteindelijk met rust gelaten'.

Rafelito spreek ik verschillende keren in Den Haag. Ook hij neemt me mee terug naar de periode waarin de *Crips* in Den Haag nog erg actief waren, een tijd waar hij met weemoed aan terugdenkt. 'Het leven als *Crip* was alles voor mij' zegt hij 'en nog steeds. Wat alleen jammer is, is dat er niet mee wordt omgegaan zoals het hoort. Want het hele broederschap is er vanaf. Het is nu meer als een mode dan als een broederschap voor elkaar en dat geldt ook voor *Bloods*. Ik vind het jammer want dit soort bendes kunnen veel bereiken als er echt broederschap is want het is gewoon een bedrijf, als je het goed aanpakt. Maar de meeste gasten die lid zijn zien het niet zo, maar meer als een soort bescherming en stoer doen of ergens bijhoren om geen pispaal te worden'.

'Ik zat bij Y' (naam van een *Crips*groep in Den Haag). 'We waren vrienden van de buurt, we kenden mekaar, we waren net neven. Dus ik hoefde niks te doen om erbij te komen. Maar om erkenning te krijgen binnen de groep heb ik wel eens een ripdeal moeten plegen. Ik was opgegroeid met alleen maar vrouwen. En die groep gaf mij broederschap. Ik had broers die voor me opkwamen. We beschermden elkaar. Als die jongens in een wijk samen komen en een jongen loopt daar iedere dag langs, dan irriteren die jongens hem, en op de duur gaat die jongen zich ook aansluiten want dan is hij van de irritatie af. Ik ging erbij omdat we gewoon vrienden van elkaar waren en we wilden *Crip* zijn. We hebben elkaar ook geen inwijding gegeven want we kenden

elkaar al lang. Nieuwe leden werden wel ingewijd. Dan werden die bijvoorbeeld drie tot vijf minuten in elkaar geslagen. Je moest dan je mannetje staan, anders kwam je er niet bij. We waren gewoon een vriendengroep die blauw ging dragen. We hadden niet zo veel te maken met CUC en zo. (uitleggen wat CUC was) Die zaten er veel dieper in. We hadden ook geen leider en dat wilden we ook niet. We hadden wel een jongen in de groep waar we naar opkeken, maar de leider was hij niet. We representen wel de *Crips* maar we zaten er niet zo diep in als in Amerika. Want voor hun was het echt een geloof'.

'Iedereen deed zijn ding. Je moest niets. Maar je moest wel voor mekaar klaar staan. Maar dat opkomen voor elkaar, dat viel ook tegen. Want toen ik vast kwam te zitten kwam alleen mijn oma me opzoeken. Opkomen voor elkaar betekende vooral dat je bereid was om voor elkaar te vechten maar als je vast kwam te zitten kwam je er alleen voor te staan'.

'Mijn neefjes zijn nu nog klein, zeven, acht en elf, maar het duurt niet lang meer voor ze er ook bij zullen zitten. Want hun wonen precies bij die harde kern, en die gasten kennen me allemaal hoe ik was in die tijd, en hun moedigen mijn neefjes aan. Die kinderen van nu zijn echt snel met dingen oppikken. Het speelt dus nog steeds maar het is niet meer zo actief als in mijn tijd. Onze groep is destijds uit elkaar gevallen, maar je stopt er eigenlijk nooit mee. Eens een *Crip*, altijd een *Crip*'.

De belangrijkste reden waarom de jongeren zich naar eigen zeggen bij de groepen aangesloten hebben is omdat de groep hen volgens eigen zeggen veiligheid biedt. 'Geld maken' samen met een groep die jou in geval van problemen bescherming en geborgenheid biedt, is volgens de jongeren veel veiliger dan op individuele basis criminaliteit plegen. Naast het feit dat de groep bescherming biedt spreken velen over de groep waartoe zij behoren als over een familie en de individuele groepsleden worden aangeduid als 'broeders'. Sommigen hebben de naam van hun kliek op hun lichaam getatoeëerd en tonen dat trots tijdens het gesprek. Daarnaast blijkt dat lidmaatschap voor het leven is. Ook al stop je feitelijk met actief te participeren binnen een groep, je blijft er altijd deel van uitmaken, zo is het heersende idee. Overigens blijkt dat het met die zelfverklaarde broederschap en voor elkaar opkomen wel eens tegenvalt. De meeste jongeren geven namelijk aan dat zij er alleen voor stonden wanneer zij in contact kwamen met justitie. Dat blijkt ook bijvoorbeeld uit het verhaal van Baby *Blood* en Lady Angel, twee overtuigde *Bloods*meisjes, die wel tot dezelfde groep behoren maar die uiteindelijk weinig of niets met elkaar te maken hebben en

elkaar nauwelijks kennen. Uit hun verhaal blijkt dat het zelfverklaard 'broederschap' inderdaad voor een belangrijk deel op drijfzand berust.

Baby Blood en Lady Angel, Rotterdamse Bloodgirls

Ik leer Baby Blood en Lady Angel onafhankelijk van elkaar kennen. Met Baby Blood kom ik in contact via Fencho. Zij kennen elkaar omdat Baby een tijdlang voor Fencho in de prostitutie heeft gewerkt. Lady Angel leer ik kennen via partypeeps, een jongerensite op internet. In het begin is het mij volstrekt onduidelijk dat beide meisjes elkaar kennen. Maar naarmate ik langer contact met hen heb beginnen hun verhalen steeds meer overeenkomsten te vertonen. Wanneer ik zie dat ze ineens allebei dezelfde opzichtige tatoeage op hun lichaam hebben wordt bevestigd wat ik al langer dacht, namelijk dat beide meisjes na veel omzwervingen langs verschillende Bloodsgroepen tot dezelfde groep zijn gaan behoren. Beide meiden zijn overtuigde Bloods, maar dat schept geen band, integendeel. Uit de gesprekken die ik met hen heb blijkt dat ze elkaar nauwelijks kennen. In ieder geval weten ze weinig af van elkaars achtergronden, en hoewel zij tot dezelfde groep behoren is er op het eerste gezicht weinig dat hen bindt. Gedurende het onderzoek breken er regelmatig conflicten uit tussen hen waarbij er over en weer gedreigd en gescholden wordt. Dat Bloods een grote familie zijn, die er altijd voor elkaar zijn en voor elkaar door het vuur gaan blijkt op drijfzand te berusten, zoveel is na het verhaal van deze twee dames duidelijk.

Lady Angel is 19 jaar wanneer ik haar voor het eerst spreek. Zij woont op een kamer in Rotterdam Zuid. Baby Blood is 21 jaar. Zij zwerft door Nederland maar verblijft het vaakst in Rotterdam. Beide meisjes zijn tieners wanneer ze elkaar leren kennen in een jeugdinrichting. Zij zijn daar ondergebracht omdat ze al verschillende keren in contact zijn gekomen met de politie wegens het plegen van kleine delicten. Maar vooral hun thuissituatie leidt ertoe dat zij een tijdlang terecht komen in een jeugdinrichting. Baby is geboren uit een Duitse moeder en een Marokkaanse vader. Lady Angel heeft een Nederlandse moeder, haar vader is afkomstig uit Indonesië. Beide meisjes zijn van jongs af aan op zichzelf aangewezen. De ouders van Angel wonen een groot deel van haar jeugd in Duitsland en laten Baby achter bij haar oma die nauwelijks naar haar omkijkt. De ouders van Lady Angel zijn op jonge leeftijd gescheiden. Angel woont een tijdlang bij haar vader, met haar moeder is er nauwelijks contact. Maar ook met haar vader zijn er af en toe conflicten waardoor Angel op jonge leeftijd bij vrienden van haar vader in huis terecht komt. De vader van Angel verkeert in een circuit waarin het niet voor de hand ligt om een kind op te voeden. Angel laat hier weinig over los. Tijdens het onderzoek wordt haar vader doodgeschoten. Hij is nog net geen veertig jaar.

Beide meisjes hebben zich naar eigen zeggen ongeveer op hetzelfde moment bij de *Bloods* aangesloten. Baby heeft er zich op veertienjarige leeftijd bij aangesloten omdat ze een tijdje werd opgevangen door een vriendin die al lid was. Er kwamen bij haar veel *Bloods*leden over de vloer en Baby werd opgenomen in de groep. Zij vertelt dat zij heeft moeten vechten om erbij te horen, maar een echte inwijding betrof het niet. Daarnaast heeft zij een tijdje in huis gewoond bij Al. C, die zich uitgeeft voor een van de vele leiders van de *Bloods* in Rotterdam, maar door andere leden nauwelijks serieus genomen wordt. Lady Angel is bij de *Bloods* gegaan nadat ze werd ontslagen uit de jeugdinrichting waar ze bijna twee jaar had verbleven. 'Toen ik vrij kwam stond ik op straat', zegt ze, 'toen hebben hun me opgevangen. Ik zie ze als mijn familie, ze komen altijd op de eerste plaats'. Ook Baby heeft zich naar eigen zeggen bij de *Bloods* aangesloten omdat ze op niemand kon rekenen. 'Ik heb geen goede band met mijn ouders' zegt Baby 'maar dat hebben *Bloods* nooit. Die hebben allemaal hun shit gehad in hun leven. Dus daarom gaan ze de *Bloods* als hun familie zien'. Wat het betekent om *Blood* te zijn is voor Baby duidelijk. 'Als ik Al. C nu bel en ik zeg ik heb vanavond geen plaats om te slapen dan weet ik dat hij iets kan regelen of dat ik bij hem kan slapen'. 'En wat kan jij voor hem betekenen?' vraagt ik haar. 'Hij vraagt me wel eens om iemand in elkaar te slaan of om te bemiddelen als er iets is met zijn vrouwtjes (Al C. heeft verschillende vrouwen die voor hem in de prostitutie werken). Dan ga ik daar effe langs en dan kijk ik wat er aan de hand is', zegt ze. Angel zegt dat zij zich heeft moeten 'bewijzen' om deel uit te kunnen maken van de verschillende *Bloods*groepen waartoe zij heeft behoord. Het is duidelijk dat het hier gaat over het plegen van delicten maar hoe dat precies zit wil ze niet kwijt. Wat wel duidelijk is is dat zij erom bekend staat iemand te zijn die niet met zich laat 'sollen' en bereid is om, geflankeerd door andere *Bloods*leden, jongeren onder druk te zetten. Maar verder heeft het *Bloods*lidmaatschap van beide meiden, voor zover wij daar zicht op gekregen hebben, niet meer om het lijf dan dat ze rode kleding dragen en optrekken met andere *Bloods*leden.

Sommige van de groepen laten zich duidelijk inspireren door *gangs* in de Verenigde Staten. Voor andere groepen is dit niet, of veel minder het geval. In ieder geval hebben veel van de jongeren qua uiterlijke kenmerken veel gemeen met *gangs* in de Verenigde Staten. Zij verwijzen tijdens de gesprekken regelmatig naar *gangs* in Amerika, in sommige gevallen om de overeenkomsten met hun eigen groep aan te duiden, in andere gevallen om op de verschillen te wijzen. Hun slang is bovendien gelardeerd met allerlei afleidingen en uitdrukkingen afkomstig uit het engels. Zo 'ownen' bepaalde groepen een bepaald territorium, hebben ze het in sommige gevallen over de

'the leader' van de 'crew', zijn ze geen lid van de kliek maar zijn ze 'member', en komen ze niet samen maar 'meetten' elkaar en 'representen' ze hun kleur.

3.4 Slotbeschouwing

Er is sprake van een grote diversiteit in de jongeren die zichzelf tot de *Crips* of de *Bloods* rekenen. Sommige jongeren zijn erg jong (14-15 jaar), zitten nog op school en hangen rond met een groep gelijkgezinden die dezelfde kleding dragen en zichzelf tot dezelfde groep rekenen. De groepen waartoe zij behoren hebben zij in de meeste gevallen een naam gegeven (waar *Blood* of *Crip* in voorkomt). De groepen zijn over het algemeen klein (tussen de vijf en tien jongens). In sommige gevallen is er sprake van criminaliteit onder de jongeren die deel uitmaken van de groep, in andere gevallen is dat niet aan de orde. Om tot sommige van deze groepen toegelaten te worden is een inwijding vereist maar dat geldt zeker niet voor allemaal en is per toetredend lid verschillend.

Daarnaast zijn er groepen die wat professioneler te werk lijken te gaan. Dit zijn groepen die meestal wat groter zijn (tussen de tien en de twintig jongens) en waarvan de jongeren die er deel van uitmaken wat ouder zijn (17-18 jaar). Ook daar is er wel eens sprake van inwijdingen maar dat is zeker niet altijd het geval. Het betreft hier ook groepen die een naam hebben. De jongeren die er deel van uitmaken dragen dezelfde symbolen en hebben vaak dezelfde tatoeages. In veel gevallen is er binnen deze groepjes sprake van criminaliteit onder de leden.

Vervolgens zijn er groepjes die zich in sterkere mate laten inspireren door de *Crips* en de *Bloods*. Het gaat meestal om groepjes waarvan de kern bestaat uit wat oudere jongens (20 jaar en ouder) waar wel heel vaak een groot aantal jongere jongens omheen hangt. Er wordt door jongeren die deel uitmaken van deze groepjes naar films gekeken over bendes etc. Criminaliteit wordt binnen deze groepen op structurele basis gepleegd. Wat daarbij tijdens de gesprekken vaak aan de orde komt is dat jongere jongens ingezet worden door oudere jongens om delicten te plegen.

Wat van al deze groepjes, zonder uitzondering, gezegd kan worden is dat ze zich duidelijk laten beïnvloeden door de mondiale jeugdcultuur in de manier waarop ze zich representeren op straat. Er wordt door al deze jongeren naar rapmuziek geluisterd, ze praten over de clips die zij zien op MTV en TMF en

zij laten zich bij de manier waarop ze zich kleden inspireren door wat ze binnen de rapscene observeren. Het is duidelijk dat voor sommige groepjes het samen rondhangen, naar muziek luisteren en lol trappen voorop staat. Andere groepen zijn meer bezig met allerlei vormen van criminaliteit. Volgens de definitie van Klein en Maxson zouden zij kunnen worden gezien als jongeren die deel uitmaken van jeugdbendes. We hebben echter geen sterke aanwijzingen gevonden voor het feit dat deze bendes sterk georganiseerd zijn, hoewel we dat in het kader van dit oriënterend onderzoek wel met de nodige voorzichtigheid moeten concluderen. Hoewel sommige jongeren zeggen dat ze contacten hebben met groepen in andere steden hebben we daar weinig concreet bewijs voor gevonden. In ieder geval is niet gebleken dat er door deze groepen grensoverschrijdende criminaliteit wordt gepleegd. Hoewel sommigen tijdens de gesprekken pretendeerden dit wel te doen hebben we daar weinig bewijs voor gevonden.

4.1 Inleiding

In het Amsterdamse onderzoek, maar ook uit sommige gesprekken die we tijdens dit onderzoek hadden, werd door jongeren af en toe verwezen naar Curaçao, omdat daar volgens hen, net als in Nederland, sprake zou zijn van bendes, die wat hun uiterlijke kenmerken betreft doen denken aan *Crips* en *Bloods*. De jongeren hadden het erover dat zij via internet in contact staan met jongeren daar en dat op die manier foto's, ervaringen en kennis wordt uitgewisseld. In eerste instantie klonk het ons bekend in de oren dat dit gebeurt. Door de huidige communicatiemiddelen staan jongeren wereldwijd veel meer met elkaar in contact dan een aantal jaren geleden het geval was. Bovendien is bekend dat criminaliteit van Antillianen een transnationaal probleem is, zodat het voor de hand ligt dat jeugdgroepen net als in Nederland ook daar kunnen ontstaan en elkaar wederzijds kunnen beïnvloeden en imiteren. Om er achter te komen of er sprake is van verbindingen tussen jongeren die deel uitmaken van jeugdgroepen daar en hier zijn we empirisch onderzoek op Curaçao gaan doen. In dit hoofdstuk zullen de belangrijkste conclusies uit dat onderzoek aan de orde komen.

4.2 Zoektocht naar jeugdbendes

In het kader van haar masterscriptie (Van Bentum, 2008) en dit onderzoek reisde Catharina van Bentum af naar Curaçao om er onderzoek te doen naar jeugdbendes. Om er achter te komen of er op het eiland sprake was van aan *Crips* en *Bloods* gelieerde groepen hanteerde zij de methode die eerder tijdens een onderzoek naar loverboys was gebruikt. Tijdens dat onderzoek werd vooral empirisch materiaal verzameld op die plaatsen waarvan voor de hand lag dat we loverboys zouden aantreffen. Zo werd er onder andere onderzoek gedaan op scholen, binnen de hulpverlening, bij de politie en in de prostitutiebranche om te achterhalen in hoeverre professionals binnen deze sectoren daadwerkelijk geconfronteerd werden met deze jongens.

Van Bentum die op zoek ging naar jeugdbendes op het eiland nam daarom in eerste instantie contact op met alle VSBO scholen. Dit deed zij omdat de kans dat we op deze scholen jongens zouden vinden die deel uitmaakten van

jeugdbendes groter is dan op HAVO en VWO scholen. Het gesprek aangaan met personeel op de verschillende scholen bleek een enorme klus, met helaas weinig resultaat. De scholen waren moeilijk bereikbaar en sommigen hielden bewust afstand, waarschijnlijk omdat ze bang waren dat ze naar aanleiding van het gesprek en een eventuele publicatie van het rapport te boek zouden staan als een school met een slechte reputatie. Wanneer hen duidelijk uitgelegd werd wat het doel van het onderzoek was waren de meeste scholen wel bereid om het gesprek aan te gaan. In totaal werden op elf scholen gesprekken gevoerd, de ene keer met de directeur, de andere keer met een maatschappelijk werker van de school.

Maar uit de gesprekken met het schoolpersoneel kwam weinig bruikbare informatie ter beschikking. Net zoals in ons vorig onderzoek (Van San, 2008) was groepsvorming volgens sommige professionals een groot probleem op school. Volgens andere speelde het nauwelijks een rol. Voor de onderzoekers was het lastig om uit te maken wie het bij het rechte eind had omdat de professionals elkaar voortdurend tegenspraken.

Van Bentum trok vervolgens, samen met professionals, de wijken in om in contact te kunnen komen met rondhangende jeugdgroepen. Opvallend was meteen dat geen van de jongeren, anders dan in Nederland, gangsymbolen droegen. Hoewel we regelmatig tijdens onze gesprekken in Nederland te horen kregen dat dit fenomeen zich ook voordoet op Curaçao was daar tijdens ons veldwerk niets van te merken. Een ander probleem was dat de jongeren die op straat werden aangesproken niet erg coöperatief waren (waarom zouden ze ook?). Hierdoor bleef het in de meeste gevallen bij oppervlakkige gesprekken. Marion van San voerde gesprekken bij de politie, justitie en verschillende hulpverleningsinstanties over het al dan niet op het eiland voorkomen van jongeren die gangsymbolen dragen maar ook daar kwam weinig bruikbare informatie uit naar voren, omdat de professionals ofwel zegden niet te weten of daar op het eiland sprake van was ofwel elkaar tegenspraken. Er zat niets anders op dan jongeren te benaderen die in de gevangenis zaten om meer te weten te komen over jeugdgroepen op het eiland. De professionals die wij spraken zegden in veel gevallen wel aanwijzingen te hebben voor het bestaan van deze groepen maar erg hard waren die bewijzen niet. Om die reden werd contact gezocht met diegenen die het beste op de hoogte moesten zijn van het bestaan van jeugdgroepen op het eiland, namelijk zij die er zelf deel van uitmaakten of pretendeerden dat te doen.

4.3 Gesprekken in de Bon Futuro gevangenis

In de Bon Futuro gevangenis werden diepte-interviews gedaan met 25 jongens en jongemannen. Deze werden geselecteerd op basis van een lijst met alle namen van de gedetineerden van 16 t/m 24 jaar. Het probleem is dat aan de hand van de intake dossiers niet op te maken viel welke van deze jonge mannen deel uitmaakten of naar eigen zeggen deel uitmaakten van een jeugdbende. Daarom werd gezocht op delicten waarvan bekend is dat zij vooral in groep worden gepleegd. De verwachting was dat op die manier de kans het grootst was jongens te treffen die deel uitmaakten van een jeugdgroep of een jeugdbende op het moment dat zij werden aangehouden. Van alle jongens die verdacht werden van diefstal met geweld (atrako's) of het medeplegen van diefstal met geweld werd het intake dossier uitgeprint.

Van de 164 jongens van 16 t/m 24 jaar waren er 75 die diefstal met geweld of medeplegen van diefstal met geweld op hun naam hadden staan. In het intake dossier was te lezen of de verdachte tijdens het intakegesprek had aangegeven of hij wel of niet tot een groep behoorde. Ook de namen van de andere leden die tot de groep behoorden stonden genoteerd. Alle jongens die tijdens de intake aangaven tot een groep te behoren werden geselecteerd. Van de 75 jongeren waren er 44 die aangaven tot een groep te behoren. In totaal werd daarvan met 25 jongens een gesprek gevoerd. De interviews duurden een uur tot anderhalf uur en werden opgenomen op de voicerecorder. De interviews gebeurden deels in het Papiaments deels in het Nederlands. Daarnaast werd een langdurig gesprek gevoerd met Richello, die door verschillende jongens in de gevangenis werd genoemd als iemand die veel kon vertellen over jeugdbendes omdat hij er van jongs af aan deel van uit zou hebben gemaakt. Het verhaal van Richello wordt als casus in dit hoofdstuk weergegeven.

4.4 Gangleden aan het woord

Hoewel wij er van uit gingen op Curaçao jeugdgroepen te vinden die sympathiseren met Amerikaanse *gangs* zoals de *Crips* en de *Bloods* wordt al snel duidelijk dat dit niet het geval is. Heel weinig jongens weten wie de *Crips* en de *Bloods* zijn. Er zijn ook geen groepen te vinden die er zich naar vernoemen. Waar in Nederland het dragen van bepaalde kleding of accessoires waarmee je je als groep onderscheidt, een veel voorkomend verschijnsel is, komt dit op Curaçao niet of nauwelijks voor. Bijna alle jongens hebben tatoeages, alleen hebben deze niets met de groep waartoe zij

behoren te maken. Wel luisteren zij naar rapmuziek en proberen ze het beeld van mooie auto's, sieraden, mooie vrouwen, dure kleding en wapens op hun eigen leven te projecteren. We hebben aanwijzingen gevonden voor het feit dat er wel sprake zou zijn van aan *Crips* en *Bloods* gelieerde groepen op Aruba en Sint Maarten. De reden dat de jongens op Curaçao nog geen stijlkenmerken vertonen van Amerikaanse *gangs* als *Crips* en *Bloods* kan gelegen zijn in het feit dat de eilanden Aruba en Sint Maarten meer 'Amerikaans georiënteerd' zijn dan Curaçao. Dit werd door verschillende informanten in ieder geval vaak als reden gegeven.

Ondanks het feit dat alle jongens op het intake formulier hadden ingevuld dat ze tot een groep behoorden bleek tijdens de gesprekken dat ze lang niet allemaal aangesloten waren bij een 'vaste' groep, maar dat de meeste groepen een wisselende samenstelling kennen. De groepen zijn in de meeste gevallen jongens uit eenzelfde wijk die met elkaar optrekken en met elkaar 'chillen'. Ze zijn met elkaar opgegroeid en zijn van kleins af aan vrienden. De manier waarop de jongens met elkaar omgaan verschilt heel erg. De één vindt dat hij altijd voor de jongens in zijn groep klaar moet staan en beschrijft de jongens als echte vrienden. De ander is teleurgesteld in de jongens waarvan hij dacht dat het vrienden waren, omdat hij sinds hij in de gevangenis zit nooit meer iets van ze heeft gehoord. Het idee leeft sterk onder de jongeren dat ze op elkaar moet kunnen rekenen wanneer ze in de problemen zitten maar in werkelijkheid lijkt het niet altijd zo te gaan. De groepen zijn qua omvang verschillend (tussen vier en vijftien jongens). De jongens die tot de groepen behoren zeggen dat ze voor elkaar opkomen en vaak samen, zij het in wisselende samenstelling, met elkaar criminaliteit (atrako's, diefstal en drugshandel en –smokkel) plegen. In de eigen wijk plegen de jongens niet of nauwelijks criminaliteit. Dit komt omdat ze daar herkenbaar zijn, maar ook omdat ze respect in hun eigen wijk willen behouden. Dit verkrijgen ze mede door het beschermen van hun wijk tegen 'indringers' uit andere wijken. Net als Richello, die later aan het woord komt, zeggen veel jongens dat er eigenlijk zelden door de hele groep gezamenlijk delicten worden gepleegd. Wel komen ze, nadat ze hun slag hebben geslagen, altijd weer bij elkaar terug, vaak op een bepaalde hangplek in de wijk, zoals onder een boom of bij een 'snek'.¹² Hoewel het onderling wantrouwen groot is lijkt het gebruikelijk dat wanneer iemand een delict pleegt waarmee hij veel geld opstrijkt, hij een deel daarvan afstaat aan de

¹² Een snek is een (afhaal) eettentje die overal op het eiland te vinden is.

andere jongens in de groep. Een andere deel van het geld dat door criminaliteit wordt verkregen geven de jongens vaak aan hun moeder of een ander familielid die in geldnood zit. Zelf besteden ze het voornamelijk aan mooie kleding, sportschoenen, sieraden, feestjes en huurauto's. Sommige jongens beamen dat jongere jongens delicten plegen in opdracht van ouderen. Ze zeggen dat dit voornamelijk komt omdat jongens tegenwoordig al op hele jonge leeftijd alle mogelijke luxeconsumptiegoederen (zoals kleding, sportschoenen, sieraden etc.) in hun bezit willen hebben. Oudere jongens anticiperen hier slim op door jonge jongens een wapen te lenen en opdrachten te geven. Een dergelijke opdracht bestaat bijvoorbeeld uit het plegen van een atrako. Daarentegen bleek ook dat jongens zich aan opdrachten van bovenaf kunnen onttrekken. Zij geven aan dat ze nog nooit onder dwang iets hebben moeten doen voor een ouder groepslid.

Er zijn veel verschillende opvattingen over de vraag of er leiders aanwezig zijn in de groepen. Sommige jongens zijn zelfverzekerd en zijn ervan overtuigd dat zij de leider van hun groep zijn of in ieder geval als leider worden gezien. Anderen zijn daar een stuk minder van overtuigd. Vaak is degene die met het initiatief komt voor die ene activiteit de leider. Maar nadat de klus geklaard is houdt het zogenaamd leiderschap meestal op. Wel is er sprake van 'zakenmannen', dat zijn jongens waar drugs voor wordt gesmokkeld. Die verdienen vier of vijf keer zoveel geld als wat 'de koerier' ervoor krijgt. Deze jongeren opereren in de wat grotere, en meer georganiseerde groepen, die in de drugs zitten.

De jongens geven veelal aan dat ze contact hebben met andere groepen. Dit is zeker het geval bij jongens die in de drugshandel en -transport hebben gezeten. Deze kennen bijna allemaal wel mensen in Nederland of op één van de andere Caraïbische eilanden, zoals Bonaire en Sint Maarten. De meeste jongens hebben één of meerdere familieleden ergens anders wonen. Niet altijd is dit contact gerelateerd aan criminele activiteiten, maar veelal gaat het wel om samenwerkingsverbanden bij drugstransporten. Richello is de enige jongen die vertelt dat hij contacten heeft met mensen in Nederland waarmee hij bijvoorbeeld informatie uitwisselt over de beste manieren om drugs te smokkelen. Andere jongens blijven daar oppervlakkig over. Ook blijkt uit zijn verhaal dat hij bepaalde jongens kent die zich verenigen in groepen. Een van de groepen, namelijk het Millinxstelsel uit Rotterdam, waar wij een aantal jaren geleden onderzoek naar hebben gedaan (Van San, 2005) zijn naar eigen zeggen bekenden van hem.

Richello

Richello heeft verschillende keren in de gevangenis gezeten wegens het plegen van geweldsdelicten. Hij is net weer ontslagen uit de Bon Futuro-gevangenis. Hij woont met zijn broers en zusjes bij zijn oma in Seru Fortuna. Zijn moeder is naar Nederland gegaan toen hij vier jaar oud was.

Ik ben negentien jaar, de jongens in die groep van mij waren mijn leeftijd of iets ouder. Mensen noemen mij Tupac omdat ik altijd naar P Diddy en Tupac luisterde toen ik klein was. Ik vroeg dan altijd aan mijn neef wat die liedjes betekenden en ik ging me echt op die twee rappers focussen. In het begin begreep ik niet wat die liedjes betekenden, maar mijn neef ging op internet de lyrics opzoeken en hij vertaalde het voor mij. In het begin werd ik niet door die liedjes beïnvloed. Alleen in de vorm van kleding, dat wel. Later wilde ik ook gewoon weten hoe zo'n leven was. Ik was toen dertien jaar ongeveer. Rond die tijd ging ik echt diep in het leven van Tupac. Het is niet zo dat ik alleen naar Tupac luister, ik luister naar heel veel rap. Maar Tupac, P Diddy en JaRule vind ik echt de beste rappers. Ik weet dat andere jongens op Curaçao beïnvloed worden door de videoclippen en de liedjes. Ik zelf ook wel een beetje. Ik vind die kettingen en zo niet mooi, maar oorbellen en kleding wel. Ik was vaak met vier vrienden en we hadden altijd een band om ons hoofd, altijd dezelfde, rood met zwart. Dat waren meestal wel de jongens met wie ik ook ging vechten en verkeerde dingen ging doen maar het was niet zo dat we altijd in die groep criminaliteit pleegden. In het begin was ik echt gefocused op drugs verkopen, ik liep altijd met een pistool of ik deed atrako's bij chinezen en mensen van wie ik wist dat ze geld hadden.

Ik ken verschillende groepen jongens uit verschillende wijken. In die groepen werkt het als volgt; er is bijvoorbeeld een groep uit Brievingat en een groep uit Bonam en die twee groepen gaan goed met elkaar om. Als je dan van Montagne bent en je hebt problemen met die groep van Brievingat dan komt ook die groep van Bonam gelijk helpen en die hele groep van Bonam en Brievingat samen komen je slaan en wanneer je het niet verwacht komen ze je schieten, slaan, vastpakken. Die groepen hebben ook namen. Buena Vista en Koraal Specht heten No Limit, Kora Pieda is Cash Money, Seru Fortuna is Murder Inc., Otrabanda is Hard Boys. Die namen hebben ze afgeleid van record labels. Bij No Limit betekent het dat ze geen limiet hebben om te bereiken wat ze willen. Als ze iets willen bereiken, geld willen maken, hebben ze geen limiet totdat ze daar zijn. Mensen weten altijd wie bij welke groep hoort. Zo worden veel problemen veroorzaakt want als ik nu bijvoorbeeld met andere groepen omga dan worden sommige van die groep boos. Ik hoorde altijd bij de groep van Seru Fortuna, bij Murder Inc. Ik ging wel naar andere wijken maar ik hing niet met jongens van daar rond.

Er zijn niet echt leiders in de groepen. Wel was het bij ons zo dat een paar personen in het bezit waren van pistolen en dat sommige jongens dus afhankelijk van hun waren. Echt regels binnen de groep zijn er niet. Wel is het zo dat als een jongen van de *gang* iets op zichzelf ging doen, een atrako of zo, en ze zagen dat die jongen dan geld had dan werd aan hem gevraagd hoe hij aan dat geld kwam. Wanneer hij vertelde waar hij het geld vandaan had dan deelden ze het niet maar hij gaf ze wel een deel. In principe staan de groepen in hun eigen wijk. Het komt wel eens voor dat ze andere wijken opzoeken als ze niets te doen hebben. Wanneer ik met die jongens in Seru Fortuna samen hing waren we echt niet altijd met criminaliteit bezig. Op een gegeven moment leer je gewoon mensen kennen die je beïnvloeden om andere dingen te doen, zoals mensen mishandelen. Ook in de gevangenis leerde ik weer meer mensen kennen en leerde ik weer meer. De eerste keer ben ik in de gevangenis slechter geworden.

Toen ik vroeger in die *gang* van Seru Fortuna zat deden we bijna nooit iets met de hele groep. Bijvoorbeeld als we met elf jongens waren deden we niet allemaal mee. Wanneer ik bijvoorbeeld een probleem had dan ging ik met twee andere jongens. Kleine groepen binnen de grote groep. De totale groep was groot. Vroeger was het een hele grote groep met jongens uit de hele wijk. Maar op een gegeven moment kreeg iemand van midden Seru Fortuna problemen met iemand van achter uit Seru Fortuna en daarom kreeg je binnen Seru Fortuna weer veel problemen. Het is niet echt dat er meisjes in de groep zaten. Maar bijvoorbeeld als een meisje voorin bij Seru woont en ze ziet de politie aankomen dan waarschuwt ze de jongens door ze te bellen of zo. En soms gingen we aan meisjes vragen of zij het geld en de drugs en wapens en zo wilde bewaren als de politie er was.

Sommige jongens van hier hebben wel contact met jongens in Nederland. Ik weet in Rotterdam daar was het Millinxstelsel. Ik had wel eens contact met een paar van die jongens. Ik heb veel vrienden in Nederland en die bellen me dan soms op en zeggen dan: "Waarom kom je niet naar Nederland? We hebben hier een *gang* en we hebben veel contacten en we kunnen dus makkelijk geld maken!!" Ik ken vier jongens van het Millinxstelsel maar twee zitten er nu in de gevangenis. Veel mensen zeggen dat het Millinxstelsel uit elkaar is gegaan. Maar ik heb laatst met een vriend van me gesproken en hij zegt dat het niet zo is. Ze zijn gewoon even rustig. Ik heb ook een vriend in *Bloods*. Daarin zitten Marokkanen, Curaçaoënaars, Nederlanders. Ik ken ook nog iemand waarvan ze twee jaar geleden de hele groep hebben gepakt en in de

gevangenis hebben gestopt. Ze hebben met die hele groep met een meisje seks gehad. Dat was een groep die zich *Bloods* noemden.¹³

Ik bel niet zo veel met Nederland dus meestal had ik via internet contact met jongens in Nederland. Als we chatten proberen we dingen via codes te zeggen, zodat andere mensen het niet begrijpen. We gaan soms chatten op MSN. Ik heb twee MSN's. Eén gewoon persoonlijk en één waarmee ik dat soort dingen bespreek. Het is niet zo dat die jongens vanuit Nederland echt hierheen komen. Ik vertel aan die jongens in Nederland wat wij hier voor dingen doen om aan veel geld te komen en die jongens uit Nederland vertellen wat zij doen. Het ging meestal om drugs, hoe ze drugs van hier naar Nederland konden sturen. Of wanneer mensen weten van iemand dat hij in de drugswereld zit en veel geld heeft dan gaan we proberen geld te stelen.

Of de jongens een eigen territorium hebben verschilt onderling heel sterk. De één geeft aan dat zijn groep altijd op dezelfde plek hangt, de ander beweert van niet. De groepen lijken sterk wijkgebonden te zijn. Dikwijls wordt een eigen territorium 'toegeëigend' door hun eigen naam op die plek te graveren. Het komt daarnaast regelmatig voor dat nieuwe jongens zich bij een groep aansluiten. Simpelweg gebeurt dit wanneer zij regelmatig in de wijk langslopen en geprikkeld raken door de levensstijl van de aanwezige jongens, wat er vaak toe leidt dat zij zich aansluiten bij de groep. In veel gevallen wordt van toetredende leden verwacht dat zij een delict plegen, maar dat is zeker niet altijd het geval. Ook uit de groep stappen is meestal geen probleem. Slechts een enkeling geeft aan dat dat niet op prijs wordt gesteld.

De meeste groepen op Curaçao hebben geen specifieke naam. Wel vallen tijdens de gesprekken regelmatig dezelfde namen zoals No Limit, Cash Money, Murder Inc. en Outlaw. Bij verder doorvragen, en zoals reeds uit het verhaal van Richello naar voren kwam, blijken dit allemaal namen te zijn die afgeleid zijn van platenlabels. De jongens die zich bij deze groepen aan hebben aangesloten luisteren naar de muziek en kijken de videoclip van artiesten van deze platenlabels. Via deze videoclips en rapteksten maken zij kennis met het gettoleven, bendevorming en bepaalde levensstijlen die zij zichzelf aanmeten. Door de beelden in de videoclips krijgen velen naar eigen zeggen sterk het gevoel dat ze ook zoveel mooie, dure spullen willen hebben.

¹³ Hij doelt hier waarschijnlijk op de zogenaamde Thug Blood Soldiers, een groep jongeren uit Rotterdam die een aantal jaren geleden werd opgepakt wegens groepsverkrachting.

Zien ze een mooie auto, dan moeten ze die als het ware gelijk hebben. Zien ze mooie kleding, dan moet dat morgen in de kast hangen. Rapmuziek is voor de meesten naar eigen zeggen een bron van inspiratie. Ze herkennen zich in de songteksten en het brengt ze naar eigen zeggen op ideeën. Naast rapmuziek worden ze eveneens geïnspireerd door videoclipps en films. Ze luisteren veel naar Amerikaanse rappers, zoals Tupac en 50 Cent maar ook lokale rappers, zoals Mosta Man, zijn populair. In bepaalde gevallen zeggen ze dat de rapmuziek ze gebracht heeft tot het plegen van het delict.

4.5 Slotbeschouwing

Jeugdgroepen op Curaçao opereren redelijk los van elkaar. Er is geen samenwerking tussen de groepen en hoewel er wel eens conflicten uitbreken tussen verschillende groepen is dat tot nu toe binnen de perken gebleven. Ook zijn er geen aanwijzingen gevonden voor het feit dat er connecties bestaan tussen groepen op Curaçao en in Nederland.

De meeste groepen op Curaçao vertonen weinig overeenkomsten met die in Nederland. Anders dan in Nederland is het dragen van gangsymbolen door jongeren op Curaçao niet gebruikelijk. Zij laten zich bij hun manier van kleden dan ook niet inspireren door de *Crips* en de *Bloods* in de Verenigde Staten wat jongeren in Nederland veel vaker doen. De meeste van de jongeren op Curaçao weten niet eens wie de *Crips* en de *Bloods* zijn. Ook zijn er nauwelijks aanwijzingen gevonden voor het feit dat jongeren die tot jeugdgroepen behoren op Curaçao in contact zouden staan met jongeren in Nederland. Richello is de enige die vertelt informatie uit te wisselen via internet en de enige die echt feiten weet over groepen in Nederland, zoals het Millinxsysteem. De jongens worden dus naar eigen zeggen op geen enkele manier geïnspireerd door jongens in Nederland. Ook door *gangs* in de Verenigde Staten worden zij nauwelijks beïnvloed. De enige bron van inspiratie bij hun manier van opereren halen zij bij hun leeftijdsgenoten op Curaçao.

Dat deze jongeren zich niet of nauwelijks spiegelen aan *gangs* in de Verenigde Staten wil echter niet zeggen dat ze niet beïnvloed worden door de mondiale jeugdcultuur. Vanuit Amerika zijn het vooral rapmuziek, videoclipps en films welke de jongens inspireren. Gangsta rap is de weerslag van het harde leven op straat en heeft de vorm gekregen van een macho-achtige

krachtmeting. Daarin probeert men respect te krijgen door elkaar te overbluffen en het publiek te choqueren. Mondiale verspreiding van deze muziek door de media (televisiestation MTV) heeft de jeugd op Curaçao bekend gemaakt met het fenomeen 'gang'. Veel van de jongens die we spraken streven een zelfde leven na als wat ze in de videoclippen zien.

Aangezien zij nooit de middelen hebben om zich luxegoederen zoals gouden kettingen, mooie kleding en dure auto's te veroorloven kiezen ze vaak voor de makkelijkste oplossing om aan zoveel mogelijk geld te komen. En de enige weg om dat te bereiken is de criminaliteit.

De methode die we in dit onderzoek hebben gehanteerd is niet geschikt om uitspraken te doen over de omvang van het fenomeen van de *Crips* en *Bloods*groepen in Nederland. De registraties van de politie in Amsterdam en Rotterdam laten wel een toename zien van het fenomeen in de afgelopen drie jaar. Maar onduidelijk is of dit te maken heeft met het feit dat het fenomeen daadwerkelijk is toegenomen of er daarentegen alleen maar meer aandacht voor is bij de politie. De analyses van de X-polbestanden laten zien dat er onder de jongeren die deel uit maken van deze groepen sprake is van een groot aantal vrij ernstige delicten (geweld, afpersing, bedreiging etc). De mate waarin deze delicten worden gepleegd lijkt op het eerste gezicht echter niet groot.

In Amsterdam, Rotterdam en Den Haag is er sprake van een grote diversiteit aan jongeren die zichzelf tot aan *Crips* of *Bloods* gelieerde groepen rekenen. Sommige jongeren zijn erg jong (14-15 jaar), zitten nog op school en hangen rond met een groep gelijkgezinden die dezelfde kleding dragen en zichzelf tot dezelfde groep rekenen. De groepen waartoe zij behoren hebben zij in de meeste gevallen een naam gegeven (waar *Blood* of *Crip* in voorkomt). De groepen zijn over het algemeen klein (tussen de vijf en tien jongens). In sommige gevallen is er sprake van criminaliteit onder de jongeren die deel uitmaken van de groep, in andere gevallen is dat niet aan de orde. Om tot sommige van deze groepen toegelaten te worden is een inwijding vereist maar dat geldt zeker niet voor allemaal en is per toetredend lid verschillend.

Daarnaast zijn er groepen die wat professioneler te werk lijken te gaan. Dit zijn groepen die meestal wat groter zijn (tussen de tien en de twintig jongens) en waarvan de jongeren die er deel van uitmaken wat ouder zijn (17-18 jaar). Ook daar is er wel eens sprake van inwijdingen maar dat is zeker niet altijd het geval. Het betreft hier ook groepen die een naam hebben. De jongeren die er deel van uitmaken dragen dezelfde symbolen en hebben vaak dezelfde tatoeages. In veel gevallen is er binnen deze groepjes sprake van criminaliteit onder de leden.

Vervolgens zijn er groepjes die zich in sterkere mate laten inspireren door de *Crips* en de *Bloods*. Het gaat meestal om groepjes waarvan de kern bestaat uit wat oudere jongens (20 jaar en ouder) waar heel vaak een groot aantal jongere jongens omheen hangt. Criminaliteit wordt binnen deze groepen op structurele basis gepleegd waarbij jongere jongens vaak worden ingezet door oudere jongens om delicten te plegen.

De criminaliteit waar de groepen zich mee bezighouden is veelzijdig, gaande van diefstallen tot het plegen van overvalletjes, drugshandel en prostitutie. De mate waarin de groepen zich bezig houden met criminaliteit verschilt heel erg. Bij sommige groepen is criminaliteit aan de orde van de dag, bij andere groepen komt het zelden of nooit voor. Wat wel uit de X-polverslagen naar voren komt is dat er nogal wat jongeren zijn die zich uitgeven voor *Crips* en *Bloods* leden en vanuit die hoedanigheid andere jongeren bedreigen, beroven en afpersen of hen op een andere manier onder druk zetten. Zo zijn er verschillende voorbeelden te noemen van jongeren die stelselmatig worden beroofd en afgeperst door 'bendeleden'. Daarnaast blijkt dat jongeren door groepen die zich uitgeven voor *Crips* of *Bloods* onder druk gezet worden om delicten te plegen wanneer zij bij de groep in ongenade zijn gevallen. Ook wordt het plegen van delicten ingezet als inwijdingsritueel voor jongeren die deel willen uitmaken van bepaalde groepen. Naast het feit dat jongeren onder druk worden gezet om delicten te plegen, wordt er ook door jongeren verzonnen dat zij onder invloed van bepaalde groepen gedwongen zijn delicten te plegen om hun eigen misstappen op die manier te verdoezelen. Het zogenaamde bendelidmaatschap wordt dus voor allerlei doeleinden ingezet en het is aannemelijk dat de meeste jongeren die dit doen weinig of niets met jeugdbendes te maken hebben.

Wat van al deze groepjes in Nederland, zonder uitzondering, gezegd kan worden is dat ze zich laten beïnvloeden door de mondiale jeugdcultuur in de manier waarop ze zich representeren op straat. Er wordt door al deze jongeren naar rapmuziek geluisterd, ze praten over de clips die zij zien op MTV en TMF en zij laten zich bij de manier waarop ze zich kleden inspireren door wat ze binnen de rapscene observeren. Het is duidelijk dat voor sommige groepjes het samen rondhangen, naar muziek luisteren en lol trappen voorop staat. Andere groepen zijn meer bezig met allerlei vormen van criminaliteit. Volgens de definitie van Klein en Maxson zouden zij kunnen worden gezien als jongeren die deel uitmaken van jeugdbendes.

We hebben geen aanwijzingen gevonden voor het feit dat deze bendes (etnisch) georganiseerd zijn, hoewel we dat in het kader van dit oriënterend onderzoek wel met de nodige voorzichtigheid moeten concluderen. Hoewel sommige jongeren zeggen dat ze contacten hebben met groepen in andere steden hebben we daar weinig concreet bewijs voor gevonden. In ieder geval is niet gebleken dat er door deze groepen grensoverschrijdende criminaliteit wordt gepleegd. Hoewel sommigen tijdens de gesprekken pretendeerden dit wel te doen hebben we daar weinig of geen bewijs voor gevonden.

Daarnaast hebben we geen bewijs gevonden voor het feit dat er verbindingen zouden bestaan tussen jeugdgroepen in Nederland en op Curaçao. Bovendien zijn er weinig overeenkomsten tussen jeugdgroepen in beide landsdelen. Daar waar jongeren zich in Nederland in hun manier van kleden vaak laten inspireren door de *Crips* of de *Bloods* in de Verenigde Staten is dat op Curaçao niet het geval. Op zich is dat niet opmerkelijk omdat op Curaçao, anders dan in Nederlandse grote steden, er geen sprake is van een overvloed aan kledingszaken waar dit soort gangkledij verkocht wordt. Bovendien hebben we geen enkele aanwijzing gevonden voor het feit dat er connecties zouden bestaan tussen jeugdgroepen op Curaçao en in Nederland of dat zij op enigerlei wijze met elkaar zouden samenwerken. De verhalen die jongeren daar eerder over vertelden (Van San, 2008) blijken bij nader inzien een broodje-aap-verhaal.

Literatuur

Anderson, E. (1999)

Code of the street. Decency, violence and the moral life of the inner city, New York/London: W.W. Norton & Company.

Bentum van, C. (2008)

"Bala bin, Bala bai". Een onderzoek naar criminele jeugdgroepen op Curacao, Utrecht: Universiteit Utrecht.

Bovenkerk, F. (2001)

Transnationale jeugdcriminaliteit uit de Nederlandse Antillen, in: *Misdaadprofielen*, Meulenhoff: Amsterdam.

Bovenkerk, F., M. van San, M. Boone, T. Boekhout van Soline en D. Korf (2006)

Loverboys of modern pooierschap, Amsterdam: Augustus.

Driessen, F.M.H.M., B.G.M. Völker, H.M. Op den Kamp, A.M.C. Roest en R.J.M. Moolenaar (2002)

Zeg me wie je vrienden zijn. Allochtone jongeren en criminaliteit, Zeist: Uitgeverij Kerckebosch b.v.

Gelder, P. van (1992)

Het groepsgedrag van Marokkaanse jongens: tussen mythe en werkelijkheid, paper sociaal-wetenschappelijke studiedagen Amsterdam 28 en 29 april 1992.

Gemert, F. van (1995a)

Amerikaanse *gangs* en Nederlandse jeugdbendes, in: E. Rood-Pijpers, B. Rovers, F. van Gemert en C. Fijnaut, *Preventie van jeugdcriminaliteit in een grote stad*, Arnhem: Gouda Quint, pp. 69-105.

Gemert, F. Van (1995b)

Marokkaanse jeugdbendes in Rotterdam-Zuid?, in: E. Rood-Pijpers, B. Rovers, F. van Gemert en C. Fijnaut, *Preventie van jeugdcriminaliteit in een grote stad*, Arnhem: Gouda Quint, pp. 265-300.

Gemert, F. van (1995c)

Gangs in Amerika en Nederland. Grimmige realiteit of modeverschijnsel, *Justitiële Verkenningen*, jrg.21, nr. 9, pp.68-83.

Gemert, F. Van (1998)

Crips in drievoud. Een dossieronderzoek naar drie jeugdbendes, Amsterdam: Regioplan.

Gemert, F. Van (2002)

Botsen met de buurt. Overlast en wisselwerking tussen jeugdgroepen en de buitenwereld, *Tijdschrift voor Criminologie*, 44(2), pp.162-171.

Gemert, F. Van (2005)

Gangsta rap. De controverse voorbij, *Justitiële Verkenningen*, jrg.31, nr.4, pp.68-81.

Jong, W., de, Steijlen, F. & K.Masson (1997)

Hoe doe je je ding. Antilliaanse jongeren en criminaliteit in de politieregio Rotterdam-Rijnmond, Eburon: Delft.

Junger, M. (1993)

Verklaringen van criminaliteit bij etnische minderheden, *Sociologische Gids*, 40 (1), pp. 49-66.

Klein, M.W. en C.L. Maxson (1989)

Street gang violence: in: Weiner, N.A. en M.E. Wolfgang (ed.), *Violent crime, violent criminals*, Newbury Park: Sage.

Roks, R. (2007)

'Het is hier toch geen Amerika? ' Reconstructie van de criminele carrière van een Nederlandse 'gangsta', Masters Criptie Criminologie, Rotterdam: Erasmus Universiteit.

San, M. van (1994)

'En nu noemen ze ons criminelen!' Over de toekomstperspectieven van Curaçaose jongens in Nederland, *Vraagstelling*, Capelle a/d IJssel: Labyrint Publication, jrg.1, nr.4, pp.59-71.

San, M. van (1995)

Bubbling als uiting van verborgen protest. Over dans, muziek en Antilliaanse jeugdcultuur, *Populaire Muziekstudies Online. Wetenschappelijk Tijdschrift voor de Studie van Populaire Muziek*, jrg.1, nr.1.

San, M. van (2005)

Het Millinxsysteem. Groepsvorming van Curaçaose jongens in Zuid, Rotterdam: Politie Rotterdam Rijnmond.

San, M. van (2008)

Gangleden en Wannabees. Over de betekenis van gangsymbolen bij de Amsterdamse jeugd, Rotterdam: RISBO.

Sansone, L. (1992)

Schitteren in de schaduw. Overlevingsstrategieën, subcultuur en etniciteit van Creoolse jongeren uit de lagere klasse in Amsterdam 1981-1990, Amsterdam: het Spinhuis.

Schaberg, J. (2008)

Bloods en Crips in Nederland en in de VS. Gangsters of Copycats?, Bachelors Scriptie Sociale en Culturele Antropologie, Amsterdam: Vrij Universiteit Amsterdam.

Siegel en Bovenkerk (2007)

Spergel, I.A. (1990)

The Youth gang Problem. A community approach, Oxford/New York: Oxford University Press.

Werdmölder, H. (1990)

Een generatie op drift. De geschiedenis van een Marokkaanse randgroep, Arnhem: Gouda Quint.